
INTEGRAAL HUISVESTINGSPLAN ONDERWIJS

Gemeente Berkelland 2020-2036

H.J. Bosman
N.A.B. Loman-Geessink
L. Hutten
H.J. Kok
Borculo, 29 juli 2020

wethouder
opdrachtgever onderwijs & vervoer
opdrachtgever jeugd & passend onderwijs
Adviseur bij Retrain, bureau voor organisatieontwikkeling

Vastgesteld in de raadsvergadering van: 15 september 2020

Voorwoord

Kader

Voor u ligt het integraal huisvestingsplan (verder te noemen als IHP onderwijs). Dit is een strategisch meerjarig huisvestingsplan voor het onderwijs in de gemeente Berkelland. Het heeft betrekking op de periode 2020-2036. Dit IHP onderwijs onderwijs is samen met de schoolbesturen uit de gemeente Berkelland tot stand gekomen.

Het is een dynamisch document. Jaarlijks wordt tijdens OOGO¹ gesproken over de lopende projecten en de wensen voor het komende jaar zijn. Hierin kan de prioritering van de fasen worden aangegeven. Daarnaast kan er op deze manier worden geleerd van de verschillende projecten. Indien noodzakelijk wordt het IHP onderwijs bijgesteld.

Dank

Het IHP onderwijs is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeente Berkelland, de schoolbesturen binnen de gemeente Berkelland en de organisaties die ter voorbereiding uitvoerende werkzaamheden hebben verricht, zoals HEVO². Een bijzonder woord van dank verdient de werkgroep onderwijshuisvesting, bestaande uit een afvaardiging van schoolbesturen, die kritisch en constructief heeft bijgedragen aan het ontwikkelproces.

Juni 2020

Wethouder A. Bosman, N.A.B. Loman-Geessink, L. Hutten en H.J. Kok

¹ In een overeenstemming gericht overleg (OOGO) stemmen gemeenten en samenwerkingsverbanden hun plannen af

² HEVO is een adviesbureau, expert in huisvesting en vastgoed

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	5
1. Inleiding; realisatie onderwijshuisvesting op maat.....	6
1.1 Aanleiding.....	6
1.2 Doel van het IHP onderwijs	7
1.3 Structuurbeschrijving.....	7
2. Regelgeving, visie en kaders	9
2.1. Wettelijke zorgplicht	9
2.2. Gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting	9
2.4. Financieringsstelsel.....	10
2.5. Duurzaamheid	12
2.6. Integraal onderwijs	14
3. Samenwerking	18
3.1. Rolverdeling/regie	18
3.2. IKC's en 10-14 onderwijs in gemeente Berkelland.....	18
3.3. Inhoud gaat voor bouw	18
3.4. Opstellen strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (IHP onderwijs)	19
3.5. Eerste stappen in de kernen.....	20
4. Onderzoek.....	21
4.1. Kaders	21
4.2. QuickScan.....	22
4.3. Leerlingenprognoses.....	25
4.3.1 Prognose PO	25
4.3.2. Prognose VO	25
4.4. Ruimtebehoefte PO en VO.....	26
5. Uitvoeringsagenda	29
5.1. Afwegingsfactoren	29
5.2. Fasering	30
5.2.1. Fase 0: <2020.....	31
5.2.2. Fase 1: 2020 – 2023	31
5.2.3. Fase 2: 2024 - 2029.....	33
5.2.4. Fase 3: 2030 - 2036.....	34
5.2.6. Fase 4: 2036 en verder.....	35
5.3. Financiële consequenties	36
5.3.1. Uitgangspunten.....	36

5.3.2. Fase 0: <2020	38
5.3.3. Fase 1: 2020 – 2023	39
5.3.4. Fase 2: 2024 - 2027	40
6.2.4. Fase 3 en fase 4	41
6. Financiële en juridische borging.....	42
6.1. Investeren in scholen	42
6.2. Investeren in IKC	44
6.3. Andere investeringsvormen	45
6.4. Subsidies.....	46
7. Uitvoering van IHP onderwijs	47
7.1 Start project.....	47
7.2 Proces	47
7.3 Integrale aanpak.....	48
7.4 Bouwheer	48
7.5 Evaluatie en besluitvorming.....	49
Bijlagen	50

Samenvatting

Aanleiding

De leerlingendaling die in 2010 is ingezet, leidt tot leegstand in de schoolgebouwen en vraagt om herschikking van scholen. Daarnaast zijn de schoolgebouwen in Berkelland gemiddeld 50 jaar oud. De verantwoordelijkheid voor een adequate onderwijshuisvesting ligt bij de gemeente. De verantwoordelijkheid voor de inhoud en identiteit van het onderwijs ligt bij de schoolbesturen, zoals ook vastgelegd in de Grondwet. Samen met de schoolbesturen investeert de gemeente Berkelland in kwalitatieve, functionele, eigentijdse scholen, die de diverse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken aankunnen. Om dat te kunnen realiseren is samenwerking tussen alle professionals uit die verschillende sectoren noodzakelijk. Vanuit de ambitie voor behoud van keuzevrijheid, een goede spreiding & bereikbaarheid en passend onderwijs, is gekozen voor een integrale aanpak, die verwoord is in dit IHP onderwijs. Gemeente Berkelland loopt op de wetgeving vooruit door nu het integraal huisvestingsplan voor het onderwijs op te stellen.

Proces

Om inzicht te krijgen in de technische staat van de onderwijsgebouwen, hebben deskundigen van HEVO onderzoek uitgevoerd (de zogenaamde QuickScan). De werkgroep onderwijshuisvesting, bestaande uit een afvaardiging van de schoolbesturen, heeft input en feedback geleverd op de tussentijdse resultaten. De gesprekken over de toekomst van het onderwijs met schoolbesturen vonden veelal per kern plaats, vanwege de wisselende verdeling van schoolbesturen over de kernen.

Fasering

In dit IHP onderwijs staan de plannen beschreven voor de komende 16 jaar (2020-2036). Die periode is verdeeld over 5 fases. De gebouwen behoeven nieuwbouw of een combinatie van een passende jas en duurzaamheidsmaatregelen. Fase 0 omvat projecten die uitgevoerd zijn of worden uitgevoerd tijdens het schrijven van dit IHP onderwijs (voor september 2020). In fase 1 (2020-2023) komen schoolgebouwen in Neede, Borculo en Rietmolen aan de orde. In fase 2 (2024-2029) wordt een vervolg gegeven aan de ingezette herschikking van de gebouwen in Neede en Geesteren. In fase 3 (2030-2036) staan vooral scholen genoemd die in de kleine kernen staan. De komende jaren wordt duidelijk welke van deze scholen toekomstbestendig zijn, vooralsnog zijn daar geen investeringen voor opgenomen. In de aanlooperperiode naar fase 4 (2036 en verder) wordt opnieuw naar alle schoolgebouwen gekeken om te beoordelen welke maatregelen getroffen moeten worden.

Financiële consequenties

Bij de financiële consequenties zijn de bedragen opgenomen die volgens de VNG-normen van toepassing zijn, daarnaast zijn er marktconforme bedragen opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de Bouwkostengenerator van HEVO. De investeringsbedragen die zijn opgenomen voor de te treffen duurzaamheidsmaatregelen zijn gebaseerd op de Beslisbomen verduurzaming scholen.

In de uitvoering wordt ieder uitvoeringsbesluit afzonderlijk ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, inclusief een uitgewerkt plan en de bijbehorende kredietaanvraag. Concluderend staat de gemeente Berkelland voor een enorme opgave die de komende jaren een fors beroep doet op de financiële slagkracht van de gemeente.

1. Inleiding; realisatie onderwijshuisvesting op maat

1.1 Aanleiding

Regierol gemeente

Gemeenten hebben een regierol op de huisvesting van scholen in hun gemeenten. Daarmee zijn gemeenten verantwoordelijk voor het voorzien van adequate huisvesting en de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen. Met dit IHP onderwijs geeft de gemeente Berkelland invulling aan deze regierol. In hoofdstuk 2 en 3 wordt hier verder op ingegaan.

Ontwikkeling van kinderen

Adequate huisvesting is steeds belangrijker voor de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 18 jaar en de onderwijskwalificatie. Gemeente Berkelland, de schoolbesturen en de partners vanuit de kinderopvang voelen samen de verantwoordelijkheid om dit te faciliteren. Hier wordt verder op ingegaan in paragraaf 3.2.

Transitieatlas

In de periode van 2013 tot en met 2016 is de transitieatlas tot stand gekomen, voor zowel Primair onderwijs als voor Beroepsonderwijs. Dit werd mogelijk door subsidies vanuit het Regiocontract en later van het ministerie van OCW. De Transitieatlas voor Primair Onderwijs in de Achterhoek is als bijlage 1 opgenomen. De Transitieatlas voor Beroepsonderwijs in de Achterhoek is als bijlage 2 opgenomen.

Opgave voor gemeente Berkelland

Uit de rapportages van de Transitieatlas blijkt dat de gemeente Berkelland een stevige opgave kent qua leerlingendaling. In de periode van 2013 tot 2033 wordt in het basisonderwijs een leerlingendaling van 24,5% verwacht. Het grootste deel van deze daling is inmiddels achter de rug. In de periode 2020 tot 2033 bedraagt de daling nog maar 2,69%. De voorspellingen zoals gedaan in de Transitieatlas zijn uitgekomen. Bij het opstellen van dit IHP onderwijs is rekening gehouden met de al ingezette en nog te verwachten verdere daling.

Als gevolg van de leerlingendaling ligt er een flinke uitdaging in het gebouwenvolume voor wat betreft de verhouding tussen beschikbare ruimte en ruimtebehoefte. Ook heeft een aantal schoolgebouwen in het basisonderwijs een hoge leeftijd en is verouderd. Daarnaast zijn er veranderende opvattingen over de wijze waarop het onderwijs in de praktijk vorm wordt gegeven. Dit zijn aspecten waarmee rekening gehouden is in dit IHP onderwijs.

Integrale aanpak

De gemeente Berkelland realiseert zich dat de verantwoordelijkheid voor de inhoud en de identiteit van het onderwijs te allen tijde ligt bij de schoolbesturen, zoals ook vastgelegd in de Grondwet. Investerings in kwalitatieve, functionele en eigentijdse scholen, die de diverse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken aankunnen zijn nodig. Om dat te realiseren is samenwerking tussen de gemeente Berkelland en professionals vanuit scholen en kinderopvang organisaties noodzakelijk. De integrale aanpak draagt bij aan de ambitie voor behoud van keuzevrijheid, een goede spreiding en bereikbaarheid en passend onderwijs. Daarom is dit IHP onderwijs tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen gemeente Berkelland en de schoolbesturen.

Betrokkenen bij het IHP onderwijs

Vanuit de stichtingen zijn de schoolbestuurders betrokken en eventueel de gebouwspecialist zoals een facilitairmanager.

Vanuit de gemeente Berkelland zijn de volgende functies betrokken: portefeuillehouder, programmamanager, opdrachtgever onderwijs, jurist, financieel adviseur, projectmanager duurzaamheid en leden van het gebiedsteam (strategisch adviseur en gebiedscontactpersonen).

Een externe adviseur is betrokken om het proces te begeleiden en te helpen bij het schrijven van dit IHP onderwijs.

1.2 Doel van het IHP onderwijs

Het doel van dit IHP onderwijs is om als schoolbesturen en gemeente samen een plan voor de toekomst te hebben over hoe we om willen gaan met de huisvesting voor onderwijs. Doordat het IHP onderwijs wordt opgenomen in de Wet op het Primair Onderwijs ontstaat een verplichting voor gemeenten om in samenspraak met de schoolbesturen een IHP onderwijs voor tenminste 15 jaar op te stellen. Dit IHP onderwijs is in combinatie met de Meerjaren Onderhoudsplanung (MOP) de basis voor een langjarige planning van investeringen in onderhoud, renovatie en nieuwbouw, maar ook sluiting en sloop, met de diversiteit van het onderwijs en de demografische ontwikkelingen als uitgangspunt.

Na vaststelling van dit IHP onderwijs beschikt de gemeente Berkelland over een strategisch plan voor de onderwijshuisvesting. Daarin heeft de gemeente, in overleg met de schoolbesturen, het huisvestingsbeleid voor de komende 16 jaar bepaald en het investeringsprogramma voor de komende 8 jaar vastgelegd. Het investeringsprogramma vaststellen voor de laatste 8 jaar is lastig doordat niet voor alle scholen duidelijk is wat de wensen zijn. Daarnaast is het mogelijk dat bedragen en eisen dan anders zijn. In de uitvoering wordt ieder uitvoeringsbesluit afzonderlijk ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, inclusief een uitgewerkt plan en de bijbehorende kredietaanvraag. In hoofdstuk 7 is beschreven hierover meer beschreven.

Het IHP onderwijs is een document dat op basis van consensus is bereikt tussen gemeente en schoolbesturen. De tendens om consensus tussen gemeenten en schoolbesturen over de onderwijshuisvesting over meerdere jaren vast te leggen, heeft verschillende oorzaken. Voor de schoolbestuurders is het belangrijk dat er meer zekerheid ontstaat over te verwachten investeringsbeslissingen op korte en middellange termijn. Voor de gemeente is de consensus om dezelfde reden van belang.

1.3 Structuurbeschrijving

In hoofdstuk 1 wordt de aanleiding tot het opstellen van een IHP onderwijs beschreven. Vervolgens geeft dit IHP onderwijs de lezer in hoofdstuk 2 beknopt inzicht in de geldende wet- en regelgeving die van toepassing is op onderwijshuisvesting en de recente ontwikkelingen. Deze weergave is relevant omdat onderwijshuisvesting inmiddels een veel bredere functionaliteit heeft dan het faciliteren van het onderwijs zelf. Dat heeft te maken met de veranderende visie op het onderwijs als vindplaats van kinderen waarbinnen veel maatschappelijke organisaties intensief met elkaar samenwerken. De gemeente Berkelland heeft aan die ontwikkeling een voor de gemeente specifieke invulling gegeven, dat wordt in hoofdstuk 3 beschreven.

Om zicht te krijgen op de bouwkundige staat van de gebouwen en de onderwijskundige functionaliteit, heeft HEVO in opdracht van de gemeente alle schoolgebouwen 'geschouwd'. De resultaten worden weergegeven in de rapportage van de QuickScan. In hoofdstuk 4 wordt de samenvatting weergegeven, samen met de leerlingenprognoses en een overzicht van de capaciteit van de afzonderlijke gebouwen.

In hoofdstuk 5 staan de scenario's beschreven voor de planperiode van 16 jaar, inclusief de uitvoeringsagenda. Ook worden de financiële consequenties daarvan in dit hoofdstuk zichtbaar.

In hoofdstuk 6 is beschreven hoe de uitvoering van dit IHP onderwijs wordt geborgd, zowel financieel als juridisch. Ten slot wordt in hoofdstuk 7 beschreven hoe de uitvoering van het IHP onderwijs er mogelijk uit ziet.

2. Regelgeving, visie en kaders

In dit tweede hoofdstuk zijn de visies en regelgeving voor onderwijshuisvesting beschreven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op hoe dit voor gemeente Berkelland leidt tot een IHP onderwijs. Tot 2022 heeft het IHP onderwijs de status van een bestuurlijke afspraak, omdat er nog geen wettelijke verplichting is voor het vaststellen van een IHP onderwijs. Als het IHP onderwijs, naar verwachting in 2022, een wettelijk verplicht document wordt, zal ook de status veranderen. Het IHP onderwijs wordt aan die verwachtingen bijgesteld, zoals dat bijvoorbeeld gebeurt met de onderwijshuisvestingsverordening.

2.1. Wettelijke zorgplicht

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft wettelijke zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente moet voorzien in adequate huisvesting voor het Primair Onderwijs, (Voortgezet) Speciaal Onderwijs en Voortgezet Onderwijs. De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Zo is de gemeente onder andere verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud van de gebouwen, zowel binnen- als buitenkant, en de exploitatie van het gebouw is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Vooralsnog is niet wettelijk geregeld wie verantwoordelijk is voor de renovatie van schoolgebouwen.

Kinderopvang

De gemeente heeft geen zorgplicht voor de voorzieningen voor kinderopvang. De visie van gemeente Berkelland op Integrale Kindcentra (verder te noemen als IKC) is beschreven in paragraaf 2.6.

2.2. Gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting

Voor de uitvoering van de wettelijke zorgplicht is de gemeentelijke verordening 'verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2019' van kracht (verder te noemen als verordening). Vanuit de VNG wordt regelmatig een modelverordening opgesteld, die de gemeente Berkelland nagenoeg volledig overneemt vanwege de uniformiteit. Gemeente Berkelland heeft de verordening vastgesteld op 21 mei 2019. [Hier](#) is de verordening online te vinden. Deze verordening regelt het onderwijshuisvestingsbeleid. Het geeft onder andere uitgangspunten voor voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks kunnen aanvragen bij de gemeente. De gemeente gebruikt de opgenomen criteria om te toetsen of een aangevraagde voorziening voor vergoeding in aanmerking komt.

Eigendom schoolgebouwen

Over het algemeen hebben schoolbesturen het juridisch eigendom van schoolgebouwen. Er zijn enkele uitzonderingen; geplande nieuwbouw van 't Simmelink (stichting IKC 't Simmelink), de Willibrordusschool in Ruurlo en VSO De Triviant (maken beiden gebruik van een huurpand). Ook het Zone-College is in dit kader een uitzondering (het viel tot 2017 onder het ministerie van Economische Zaken en valt nu onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap).

Medegebruik

De praktijk wijst uit dat schoolbesturen leegstaande lokalen in een schoolgebouw in medegebruik geven (aan onderwijs of maatschappelijke partij) of verhuren (aan commerciële

partij). De gemeente moet hiervoor, op grond van de verordening, toestemming geven bij structurele verhuur.

Terugname

Op het moment dat het schoolgebouw niet meer gebruikt wordt voor het onderwijs, kan een schoolbestuur de gemeente verzoeken het gebouw terug te nemen. De gemeente wordt dan weer eigenaar van het gebouw en de terreinen. Dit laatste heet het vorderingsrecht. In de verordening is het terugnameproces beschreven.

Doordecentralisatie

De gemeente kan er, in samenspraak met één of meerdere schoolbesturen, voor kiezen dat schoolbesturen zelf geheel verantwoordelijk zijn voor de onderwijshuisvesting met inbegrip van onder andere nieuwbouw en uitbreiding. Hiervoor ontvangt een schoolbestuur jaarlijks een bedrag van de gemeente. We spreken hier dan over doordecentralisatie. De gemeente behoudt dan echter wel haar zorgplicht, wat betekent dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de realisatie van adequate onderwijshuisvesting bij de gemeente blijft liggen. De schoolbesturen zijn echter verantwoordelijk voor de uitvoering. Gemeente en schoolbesturen maken afspraken over de monitoring en de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd.

Het college van B&W van de gemeente Berkelland heeft ten aanzien van doordecentralisatie het standpunt ingenomen dat hieraan geen medewerking verleend wordt. Juist in deze tijd is een integrale aanpak in de wijk of kern gewenst. De gemeente wil de vrijheid op hier op te kunnen sturen behouden.

2.4. Financieringsstelsel

Wetsvoorstel weeffouten in het huidige financieringsstelsel

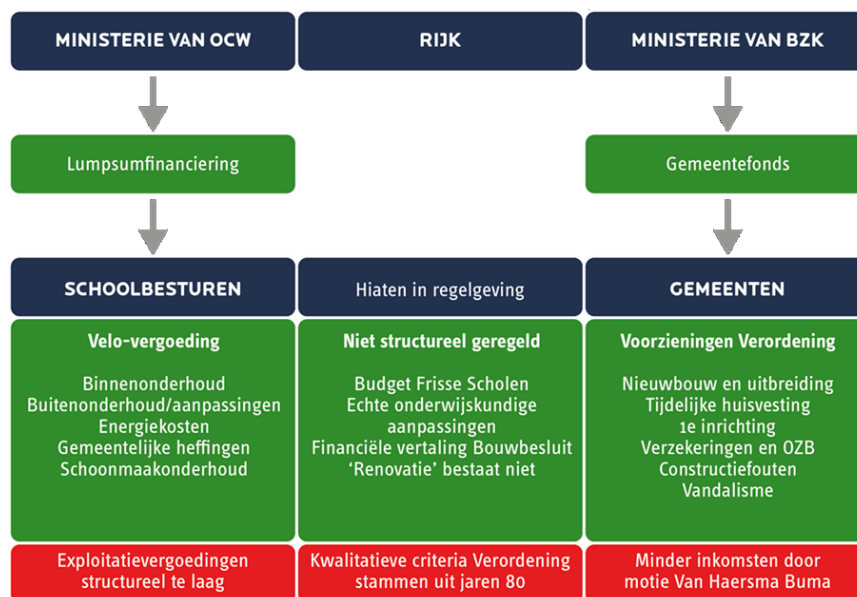
Hoewel de huidige rolverdeling tussen gemeente en schoolbesturen op papier helder is, vertoont de rolverdeling in de praktijk enige gebreken. Deze richten zich met name op het financiële vlak doordat beide partijen de mogelijkheid hebben de uitgaven te beperken. Enerzijds kan de gemeente de uitgaven beperken door relatief goedkope of niet duurzame gebouwen te realiseren ten koste van hoge onderhouds- en exploitatiekosten. Anderzijds kunnen schoolbesturen de eigen uitgaven beperken door te weinig te investeren in onderhoud en op die manier eerder voor (vervangende) nieuwbouw in aanmerking te komen. Kortom de onderwijshuisvesting is en blijft een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit IHP onderwijs draagt bij aan duidelijke verwachtingen naar alle partijen. In hoofdstuk 6 is de financiële en juridische borging van het IHP onderwijs beschreven.

Financieringsstelsel

De financiering van het onderwijs is complex. Samengevat heeft het onderwijs te maken met twee partijen:

- Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties; de gemeente ontvangt gelden via het gemeentefonds.

Daarnaast voorziet de Rijksoverheid via diverse kanalen scholen en gemeenten van specifieke doelsubsidies. Deze richten zich de laatste tijd vooral op duurzaamheids- en energiemaatregelen. In figuur 1 is hiervan een schema weergegeven.

Figuur 1 Doelsubsidies (bron HEVO)

Tekortkomingen opheffen

Daarnaast zijn er tussen deze twee geldstromen nog diverse aspecten die niet geregeld zijn (zie: hiaten in regelgeving). Dit is voor de PO-Raad, VO-Raad en de VNG aanleiding geweest om gezamenlijk een voorstel te sturen naar de staatssecretaris van onderwijs om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor de onderwijshuisvesting op te lossen. Het voorstel heft een aantal geconstateerde tekortkomingen op en brengt de gemeente en schoolbesturen in een min of meer gelijkwaardige positie van elkaar.

Wetsvoorstel

Enkele belangrijke elementen uit het wetsvoorstel zijn:

- De in de verordening beschreven jaarcyclus voor aanvragen voor de onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin de gemeente na overleg met de schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 4 jaar vastlegt in een integraal huisvestingsplan (IHP onderwijs), met een doorkijk tot het 16e jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als een volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie zou daarom moeten worden opgenomen als een voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie/startconditie die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op een levensduurverlenging van het gebouw van ten minste 25 jaar.
- Het investeringsverbod voor het PO en SO wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de huidige bepalingen zoals die gelden voor het VO. PO en SO krijgen dan de mogelijkheid te investeren in de huisvesting. De huidige financieringsstromen blijven gehandhaafd, maar de versoepeling van het investeringsverbod kan leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten of versnellen.

IHP onderwijs verplicht per 1 augustus 2022

Het wetsvoorstel ligt inmiddels bij de Tweede Kamer. Naar verwachting ligt de ingangsdatum van deze wetwijzigingen op 1 augustus 2022. De start van het project bepaalt onder welke voorwaarden van de wet het project valt. Met de opstelling van dit IHP onderwijs worden

bovenstaande elementen waar mogelijk meegenomen en lopen we binnen de kaders van de geldende wetgeving op het genoemde wetsvoorstel vooruit.

Normering kosten onderwijshuisvesting

De VNG heeft de gemeenten in 2018 geadviseerd om de normbedragen voor nieuwbouw enzovoort met 40% te verhogen. De reden is dat de jaarlijkse indexering van de normbedragen over de afgelopen jaren de werkelijke prijsontwikkelingen niet goed blijkt te hebben gevolgd.

Vanuit het Rijk ontvangt de gemeente geen verhoging van de inkomsten hiervoor.

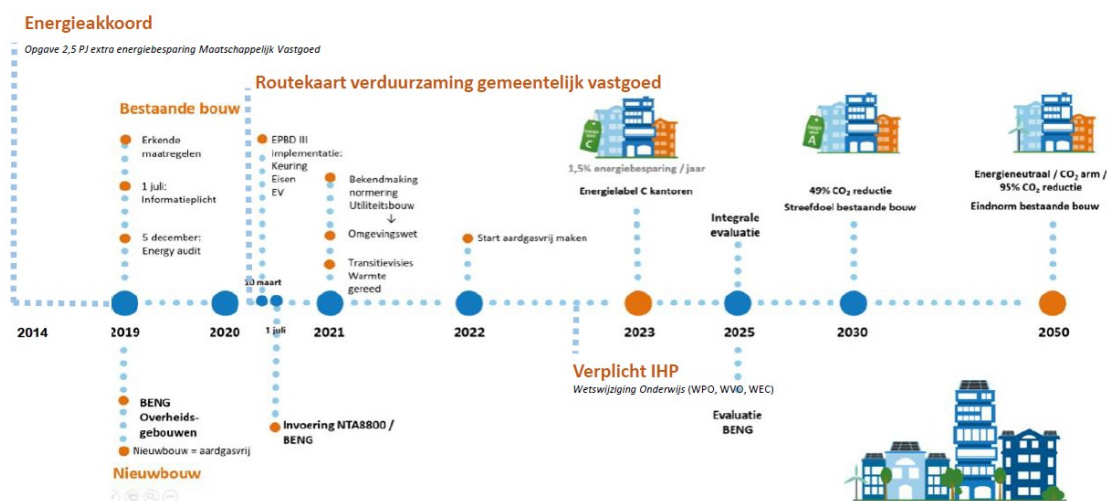
Aanpassing van de normbedragen aan de actuele ontwikkelingen in de markt is echter noodzakelijk. In maart 2019 heeft de gemeenteraad besloten om het advies van de VNG ten aanzien van de eenmalige verhoging en indexering over te nemen. De verordening is op dit punt aangepast. In de financiële uitwerking binnen dit IHP onderwijs is met geactualiseerde normbedragen gerekend. Het raadsvoorstel van maart 2019 is opgenomen in bijlage 3 Onderwijshuisvesting 2019.

2.5. Duurzaamheid

Klimaatakkoord

Eind juni 2019 presenteerde het kabinet het klimaatakkoord. De aangekondigde maatregelen moeten ervoor zorgen dat de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% is gedaald ten opzichte van 1990. Zie in figuur 2 de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed.

Wetgeving Klimaatakkoord

Figuur 2 Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Duurzaamheidsambitie gemeente Berkelland

Bij het aantreden van het huidige college van B&W in 2018 is de volgende ambitie voor energie en duurzaamheid geformuleerd:

“Om de doelstelling ‘Berkelland energieneutraal’ in 2030 te halen, moeten er nog veel (extra) stappen worden gezet. Ook op het gebied van duurzaamheid: de manier waarop we in de toekomst willen wonen, leven en werken met zorg voor onze aarde.

Gemeente als voorbeeld

Dit betekent voor ons als gemeente een actievere rol; nog meer aanjagen en stimuleren dat inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties investeren in duurzaamheid en energie. We vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen met de energietransitie. En natuurlijk moeten we zelf het goede voorbeeld geven.

Klimaatakkoord als aanjager

We worden bij deze opgave geholpen door de afspraken die gemaakt zijn (en nog worden gemaakt) in het kader van het Nationaal Klimaat Akkoord en de Regionale Energie-strategie.

Huisvesting wordt beschouwd in periodes van ten minste 40 jaar (vanwege de afschrijvingstermijn). Hiervan is de consequentie dat alle nieuwe schoolgebouwen uitgevoerd moeten worden volgens ENG. Het streven is erop gericht om de bestaande gebouwenvoorraad voor 2036 aangepast te hebben volgens de principes van Frisse Scholen C dan wel Frisse Scholen B³. Frisse Scholen is tot stand gekomen op basis van het bouwbesluit. Voor 2012 was de ambitie voor nieuwe schoolgebouwen Frisse Scholen C. Bouwbesluit 2015 eist voor nieuwe schoolgebouwen Frisse Scholen B. In bijlage 4 zijn de beslisbomen verduurzaming scholen weergegeven. Bij aanpassingen van het gebouw wordt bepaald wat de huidige status en leeftijd is en anderzijds wat de gewenste levensduur is. Daarbij wordt ook gekeken of de onderwijskundige wensen in het bestaande gebouw toegepast kunnen worden. Voor deze gebouwen geldt geen verplichte Frisse Scholen klasse, immers wordt bij het bouwen van het gebouw het bouwbesluit of een hogere ambitie gevolgd.

Sectorale routekaart

De VO-raad en PO-Raad hebben de plannen uit het klimaatakkoord verwerkt in een sectorale routekaart met daarin een plan hoe alle schoolgebouwen in 2050 CO₂-arm kunnen worden. Er moet een flinke versnelling van de verduurzamingsmaatregelen plaatsvinden om de doelen te bereiken. De verduurzaming moet samen gaan met het verbeteren van de functionele kwaliteit van gebouwen en verbetering van het binnenmilieu.

Nog geen beleid

Op het thema duurzaamheid is in juli 2020 nog geen beleid geformuleerd ten behoeve van onderwijs, met uitzondering van het streven naar ENG voor nieuwbouw. Bij aanpassingen aan het gebouw wordt gestreefd naar Frisse Scholen C of B. Tijdens projecten wordt bekeken hoe dit thema kan worden geborgd. Ervaringen kunnen mogelijk worden gebruikt voor nieuwe projecten. In bijlage 5 is beschreven hoe duurzaamheid in de aanbesteding geborgd kan worden.

³ Frisse school is een schoolgebouw (basis- of voortgezet onderwijs) met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid.

2.6. Integraal onderwijs

De gemeente is verantwoordelijk voor de resultaten van het sociaal domein. In de praktijk betekent dit dat de gemeente regie en beleid moet voeren gericht op het aanbod voor alle kinderen.

Integraal Kindcentrum (IKC)

Een IKC is een centrum waar in ieder geval basisonderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaal integraal en als een logisch geheel zijn samengebracht. Als ware het één organisatie. Deze kernpartners werken op een IKC onder één aansturing structureel samen aan onderwijs, opvang, opvoeding, ontmoeting, ontwikkeling en ontspanning. Hierbij wordt vaak samengewerkt met zorg- en ondersteuningsinstellingen en welzijnsorganisatie(s). Soms wordt ook het VO bij de samenwerking betrokken, of is het VO zelf initiatiefnemer voor een samenwerking. Hierbij kan gedacht worden aan 10-14 onderwijs, zie aan het einde van deze paragraaf.

Een IKC kenmerkt zich door:

- Eén visie, pedagogisch en educatief.
- Eén plan en aanpak, pedagogisch, educatief en op het gebied van ondersteuning/zorg en welzijn.
- Eén organisatie (in de zin van frontoffice) voor kinderen van 0-12 jaar.
- Een afgestemd dagarrangement op het gebied van tijd en aanbod.
- Eén met de omgeving, waarin grote ouder- en buurtbetrokkenheid aanwezig is.
- Eén gebouw of campus-model.
- Formeel en bestuurlijk vastgelegde afspraken.

Gemeente Berkelland

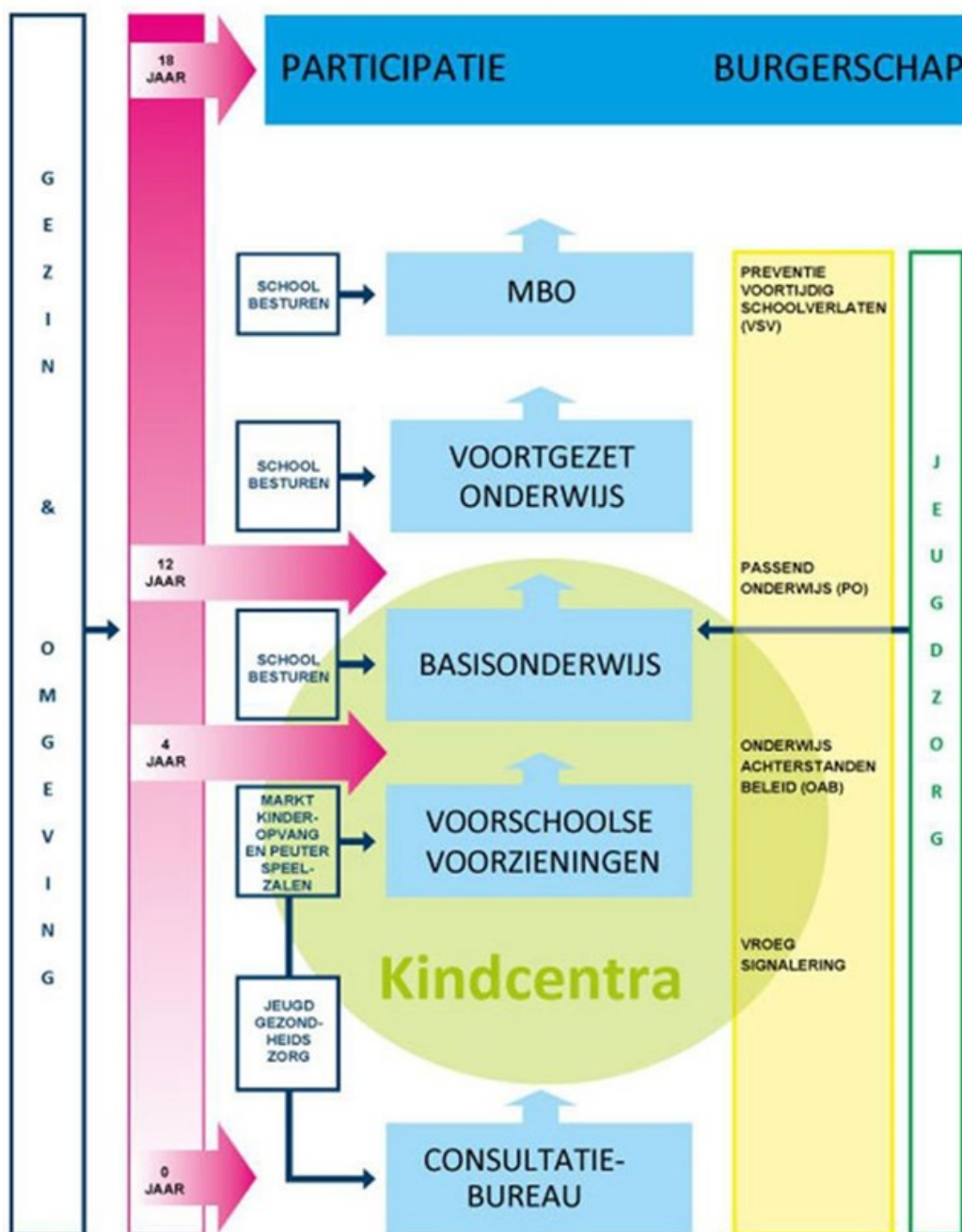
In de gemeente Berkelland is ervoor gekozen om te streven naar de vorming van IKC's. Een reeks snelle maatschappelijke ontwikkelingen onderstreept die keuze om aan de slag te gaan met samenwerking. De ontgroening, die vooral in plattelandsgemeenten het voortbestaan van scholen en kinderopvang-voorzieningen bedreigt, is een belangrijk motief voor samenwerking.

Kind centrum-concept

Er bestaat politiek en maatschappelijk brede overeenstemming dat kinderopvang-voorzieningen niet alleen bedoeld zijn voor het combineren van arbeid en zorg door ouders, maar ook een belangrijke rol vervullen bij de ontwikkeling van kinderen. Het kind centrum-concept betekent dat kinderen binnen de reguliere voorzieningen die ondersteuning (talenten, zorg, taal etc.) krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Het kind centraal dus. Vanuit het perspectief van het sociaal domein komt zo ook het uitgangspunt van de gemeentelijke jeugdzorg: zicht op kind en gezin in beeld. Dat geeft de mogelijkheid dat meer preventief en sneller en gericht actie kan worden ondernomen. Meer inzet op preventie zorgt voor snellere regulering van de problemen. Dit heeft positieve financiële voordelen (zorgbudgetten). Ook heeft dit positieve invloed op een stabiele ontwikkeling van kinderen.

In die zin kan het concept gezinnen ook ontzorgen. Ouders kunnen zich gesteund voelen doordat sprake is van pedagogisch partnerschap. Ouders staan er niet alleen voor, maar voelen de steun van de mede-opvoeders. Het gaat in de kindcentra uiteraard niet alleen om zorgproblematiek, ook het accent op individuele talentontwikkeling wordt verhoogd. En dit heeft een positieve invloed op de toekomstige arbeidsmarkt en dus op de economische ontwikkeling van een gebied. In figuur 3 is weergegeven hoe IKC in het gemeentelijk sociaal domein bestaat.

GEMEENTELIJKE SOCIAAL DOMEIN

Figuur 3 Gemeentelijk Sociaal Domein (Bron: VNG)

10-14 onderwijs

Naast de ontwikkeling rondom het jonge kind, zijn er ook initiatieven om de kloof tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs te dichten. Dit krijgt vorm in het zogenaamde 10-14 onderwijs. In gemeente Berkelland vindt afstemming van het onderwijs tussen de bovenbouw van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs programmatisch plaats. Ook hier wordt een doorgaande ontwikkelingslijn gecreëerd. De gemeente vindt dit ook belangrijk en blijft hierover in gesprek met de schoolbesturen.

Geïntegreerde organisatie

Er zijn verschillende SO/SBO scholen in de gemeente Berkelland. Er zijn gesprekken over een eventuele samenwerking tussen de scholen.

De samenwerking tussen stichting OPONOA (SBO Diekmaat) en stichting SOTOG (SO en VSO) is afhankelijk van de evaluatie passend onderwijs die in het najaar van 2020 gevoerd wordt binnen SWV IJssel/Berkel. Dit leidt uiteindelijk tot een nieuw ondersteuningsplan 2021 – 2025. Hieruit blijkt wat de richting van SBO Diekmaat gaat worden. Daaruit moet blijken of een combinatie van verschillende onderwijssoorten met betrekking tot speciaal onderwijs in een geïntegreerde organisatie mogelijk is.

3. Samenwerking

In dit hoofdstuk is beschreven hoe gemeente Berkelland kan samenwerken met de schoolbesturen en kinderopvang organisaties in haar gemeente.

3.1. Rolverdeling/regie

De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen. De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van de schoolgebouwen. De schoolbesturen voeren de regie op het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. De wijze van samenwerking kan in de toekomst uitmonden in een convenant of overeenkomst. De samenwerking die rondom dit IHP onderwijs tot stand is gekomen overstijgt de samenwerking zoals deze is geregeld in de verordening. De verordening geldt als vangnet, het onderwijshuisvestingsbeleid is in eerste instantie leidend voor alle betrokken partijen. De verordening geldt als vangnet als partijen niet tot overeenstemming kunnen komen. Dan kunnen ze zich beroepen op rechten, plichten en regelingen zoals deze staan beschreven in de geldende verordening.

3.2. IKC's en 10-14 onderwijs in gemeente Berkelland

De gemeente Berkelland heeft er in 2015 voor gekozen om te streven naar het realiseren van Integrale kindcentra (IKC's). In bijlage 6 is het visiedocument "Toekomstgericht primair onderwijs Berkelland" opgenomen. Deze is op 30 juni 2015 door de gemeenteraad van Berkelland vastgesteld. In de plannen die sindsdien zijn ontwikkeld is daar in de praktijk op een verschillende manier invulling aan gegeven:

- Voor de gemeente betekent dit rekening houden met de lokale situatie (lees: maatwerk per kern), het verbinden van (maatschappelijke) partijen op inhoud en het faciliteren van het proces.
- Schoolbesturen voor primair onderwijs en voor voortgezet onderwijs spreken over mogelijke initiatieven om deze doorgaande lijnen ook in de gemeente Berkelland vorm te gaan geven. De scholen in Neede en Eibergen gaan de beoogde samenwerking uitwerken met het Assink Lyceum. De scholen in Borculo en Ruurlo werken dit uit met het Staring College.

Met het raadsbesluit op 19 maart 2019 heeft de gemeenteraad van de gemeente Berkelland de ambitie uitgesproken om de vorming van IKC's mogelijk te maken. Het is aan de schoolbesturen om te bepalen met welke partner zij het IKC vormen, de gemeente heeft daar geen leidende rol in. Vaak werken scholen en kinderopvang al op inhoud samen. Bij nieuwbouw is het streven erop gericht om gezamenlijk gehuisvest te worden. Deze ontwikkeling is gaande. In de komende jaren worden meerdere IKC's gerealiseerd. In paragraaf 6.2 is beschreven hoe IKC's kunnen worden gerealiseerd.

3.3. Inhoud gaat voor bouw

De huisvestingssituatie is per kern erg verschillend. In veel kernen is sprake van daling van het aantal leerlingen, zie paragraaf 1.1. Ook speelt de grootte van de kern en de diversiteit aan voorzieningen binnen kernen een rol. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden om een zo optimaal mogelijk (onderwijs-)voorzieningsniveau te bereiken. Daarbij is een goede (inhoudelijke) samenwerking tussen betrokken partijen een vereiste. Voorzieningen onder

één dak is niet in alle kernen mogelijk en is geen voorwaarde om een optimaal voorzieningenniveau te bereiken. In dit IHP onderwijs wordt per kern inzichtelijk gemaakt hoe een zo goed mogelijk voorzieningenniveau kan worden behaald in samenwerking met betrokken partijen.

3.4. Opstellen strategisch meerjarig huisvestingsplan onderwijs (IHP onderwijs)

De gemeente stelt in samenspraak met de schoolbesturen een IHP onderwijs op in de lijn van het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG. Het IHP onderwijs bestrijkt een periode van 16 jaar. Wanneer de lokale en/of landelijke ontwikkelingen het nodig achtend wordt het IHP onderwijs geactualiseerd. Het IHP onderwijs geeft schoolbesturen meer duidelijkheid over de vervangingstermijn van de schoolgebouwen, zodat schoolbesturen ook de reservering voor onderhoud kunnen afstemmen op de geplande investering.

Werkgroep onderwijshuisvesting

In het proces voorafgaand aan het opstellen van het IHP onderwijs zijn er gesprekken gevoerd met de schoolbesturen. Deze gesprekken zijn uitgewerkt in een aantal scenario's. De werkgroep onderwijshuisvesting is samengekomen om hun input te leveren op de tussentijdse resultaten. De werkgroep bestaat uit een afvaardiging van de schoolbesturen: VCO Oost-Nederland, Achterhoek VO, Assink Lyceum, OPONOA, Keender, Gelderveste en St. Jorisschool. Deze werkgroep is ambtelijk begeleid door de gemeente Berkelland en een procesbegeleider.

Schouw onderwijsgebouwen

Om inzicht te krijgen in de technische staat van de onderwijsgebouwen, heeft HEVO onderzoekende werkzaamheden uitgevoerd (zie hoofdstuk 4). HEVO heeft 27 gebouwen onderzocht die in gebruik zijn door (speciaal) basisonderwijs en 14 gebouwen die in gebruik zijn door het voortgezet (speciaal-) onderwijs. Daarnaast zijn de directeuren bevraagd op hun oordeel over de onderwijskundige kwaliteit van de gebouwen. Per kern is gekeken naar de toekomstige behoefte in relatie tot de bestaande voorziening(en). De beoordeling van de directeuren en technische beoordeling van de gebouwen zijn vertaald in een gewogen totaalscore, die leidend is bij het uitgebrachte advies over het gebouw. De resultaten van de QuickScans van de schoolgebouwen (zie paragraaf 4.2) zijn medebepalend voor de prioritering van de huisvestingvragen en zijn gebruikt bij de ordening van de aanpak van de verschillende gebouwen over de looptijd van het IHP onderwijs. Dit is weergegeven in paragraaf 5.2.

Sessies in de kernen

Daarnaast zijn er sessies georganiseerd in verschillende kernen waarin de te verwachten ontwikkelingen zijn voorgelegd aan ouders en professionals. Daarin is hen ook gevraagd naar hun opvattingen over bijvoorbeeld IKC-vorming en clustering van schoolgebouwen. De conclusies en de eventuele consequenties zijn verwerkt in dit IHP onderwijs.

Betrokkenheid

Tijdens op overeenstemming gerichte overleggen (OOGO's) zijn alle schoolbesturen in de gelegenheid gesteld om input te leveren voor het proces en in de stukken. In het geval dat ze niet aanwezig konden zijn, zijn zij op een ander moment bijgepraat. Het college van B&W is via voortgangsmeldingen op de hoogte gehouden. Op 9 juni 2020 is de gemeenteraad bijgepraat tijdens een virtuele bijeenkomst.

3.5. Eerste stappen in de kernen

Eibergen

De eerste stap om het basisonderwijs toekomstbestendig te maken was het concretiseren van het aanbod voor basisonderwijs in Eibergen. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat IKC Het Sterrenpalet hun nieuwe schoolgebouw in gebruik heeft kunnen nemen. Het project nieuwbouw van IKC 't Simmelink Eibergen is in volle gang.

Borculo

Voor het voortgezet onderwijs heeft de gemeenteraad op 7 juli besloten dat nieuwbouw voor Staring College (Herenlaan en Beukenlaan) kan plaatsvinden op De Wildbaan.

Vervolg stappen in de kernen

Om toekomstbestendig onderwijs in gemeente Berkelland te creëren worden ontwikkelingen rond alle kernen in dit IHP onderwijs opgenomen. Met het vaststellen van het IHP onderwijs wordt het proces dat tot nu toe gelopen is afgerond.

4. Onderzoek

Om een kwalitatieve vergelijking van de bestaande schoolgebouwen in de gemeente Berckelland te kunnen maken is HEVO ingeschakeld. HEVO, expert in huisvesting en vastgoed, heeft een zogenaamde QuickScan uitgevoerd.

4.1. Kaders

Om de schouw zoveel mogelijk geobjectiveerd te kunnen uitvoeren maakt HEVO gebruik van het Kwaliteitskader Huisvesting zoals dat door Ruimte OK⁴ is opgesteld. Het omvat de volgende onderwerpen: uitstraling, bouwkundige kwaliteit, veiligheid, binnenklimaat en exploitatie.

Kwaliteitskader

Het Kwaliteitskader werkt uit wat gezamenlijk wordt verstaan onder de basiskwaliteit van gebouwen voor primair onderwijs. Het is een werkdocument met een reeks eenduidige, herkenbare en praktisch toepasbare kwaliteitscriteria ten aanzien van de beleving, gebruik en techniek van een onderwijsgebouw. Het laat ook zien waar deze basiskwaliteit uitstijgt boven de wettelijke minimumeisen uit het Bouwbesluit. Het Kwaliteitskader vertrekt vanuit de overtuiging dat een goed onderwijsgebouw een positief effect heeft op het gedrag, welbevinden en leerproces van de leerlingen en leerkrachten die het gebouw dagelijks gebruiken.

De kwaliteitscriteria moeten worden opgevat als richtinggevend en niet als norm. Ze vloeien voort uit praktijkervaringen en vragen aandacht voor zaken die niet door wetgeving worden ondervangen, maar die mede de kwaliteit en instandhouding van de huisvesting gedurende de gehele levensduur bepalen. Het kader kijkt dus verder dan de minimum Bouwbesluit-eisen, maar ook breder dan de technische eisen ten aanzien van binnenmilieu en energieverbruik die zijn geformuleerd in het Programma van Eisen Frisse Scholen en de duurzaamheidsscore van GPR⁵. GPR is een methodiek om te kunnen sturen op duurzaamheid (met de modules Energie, Milieu, Gezondheid, Gebruikskwaliteit en Toekomstwaarde).

Onderwijskwaliteit

De beoordeling van de onderwijskundige kwaliteit van het gebouw is gebaseerd op de onderwijskundige visie van de school, al dan niet bijgesteld door het bestuur. Het gaat dan om de vraag of de organisatorische consequenties van de onderwijskundige visie in het gebouw goed uitvoerbaar zijn. Dat leidt tot een waardering.

Duurzaamheid en flexibiliteit

De kwaliteit van de schoolgebouwen in Nederland is qua duurzaamheid gemiddeld onder de maat. Bij duurzaamheid moet overigens niet alleen gekeken worden naar energie en circulariteit, maar ook naar de flexibiliteit van een gebouw. De manier waarop onderwijs gegeven wordt is onderhevig aan verandering. Een flexibel schoolgebouw kan de verandering doorstaan.

⁴ Ruimte OK is het kennisplatform huisvesting van VNG, PO-Raad en VO-Raad. Partners van Ruimte OK zijn: VNG, PO- en VO-Raad en Brancheorganisatie Kinderopvang

⁵ De afkorting GPR staat voor Gemeentelijke Praktijk Richtlijn. De methode is in 1995 ontwikkeld door de Gemeente Tilburg, in samenwerking met W/E adviseurs. (Bron: GPR Software)

In het kader van dit IHP onderwijs is ervoor gekozen om de duurzaamheidsopgave voor de gemeente voor de onderwijsgebouwen in beeld te brengen. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd (de genoemde kleur verwijst naar kleuren uit het HEVO-rapport):

- Rood: Realiseren vervangende nieuwbouw tussen nu en 5 jaar.
- Geel en Lichtgroen: Opwaarderen tot Frisse scholen klasse C met een afschrijvingstermijn van 15 jaar.
- Donkergroen: Opwaarderen tot Frisse scholen klasse B met een afschrijvingstermijn van 25 jaar.

In bijlage 4 zijn de beslisbomen verduurzaming scholen weergegeven.

Binnenklimaat

Op dit moment zijn er geen CO₂-metingen gedaan voor een gezond binnenklimaat. Dit is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

4.2. QuickScan

De uitkomsten van deze QuickScan zijn opgenomen in een eindrapport, zie bijlage 7. Het rapport biedt inzicht in de kwalitatieve en kwantitatieve situatie van de schoolgebouwen voor de korte, middellange en lange termijn, inclusief de noodzakelijke investeringen die daarmee gepaard gaan. In het rapport zijn de volgende zaken zichtbaar gemaakt:

- Functionaliteit en onderwijskundige staat van het schoolgebouw.
- Binnenmilieu, exploitatie, bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid en uitstraling van het schoolgebouw.
- Welke maatregelen nodig zijn om het schoolgebouw BENG te maken en te laten voldoen aan frisse scholen klasse B.
- Welke investeringen noodzakelijk zijn voor de komende 20 jaar, gesplitst naar schoolbestuur en gemeente.

Schooldirecteuren en hun bestuurders hebben op de conceptrapportage kunnen reageren. Dit heeft tot een eindrapportage geleid die door alle betrokken partijen geaccordeerd is. In figuur 4 is het advies met kleuren weergegeven. De bevindingen zijn samengevat in tabel 2 voor het PO. In tabel 3 zijn de bevindingen voor VO en SO samengevat.

Advies normaliter

Bij < 57 punten:	binnen 5 jaar renovatie of nieuwbouw
Bij 57 - 63 punten:	binnen 5 - 10 jaar renovatie of nieuwbouw
Bij 63 - 69 punten:	binnen 10 - 20 jaar renovatie of nieuwbouw
Bij > 69 punten:	na 20 jaar of langer renovatie of nieuwbouw

Advies specifiek

restgebruik Nieuwbouw of levensduurverlenging < 5 jaar	restgebruik Nieuwbouw of levensduurverlenging 5 - 10 jaar	restgebruik Nieuwbouw of levensduurverlenging 10 - 20 jaar	restgebruik Nieuwbouw of levensduurverlenging > 20 jaar
			x

Figuur 4 Advies (HEVO-Eindrapport QuickScan Berkelland 2019)

In hoofdstuk 5 wordt uitgelegd hoe bovenstaande resultaten geleid hebben tot de fasering.

Tabel 1 Matrix Quicksan PO (HEVO-Eindrapport QuickScan Berkelland 2019.)

Primair Onderwijs					Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijskundig e functionaliteit	Totaalscore
Schoolbestuur	Kern	Bouwjr.	Leeftijd	Schoolnaam	1	3	1	2	2	3	
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Borculo	1975	44	Kiezel en Kei	5,5	4	6	5,5	4	4	54,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Borculo	1976/2002	43	Noord	5,5	4	6	5,5	4	4,5	56
Stichting Keender	Rietmolen	1970/1980	49	Sint Jozef	6	4	5,5	4	4	5,5	56
Stichting Keender	Neede	1954/2004	65	Dr. Ariëns Daltonschool	5,5	4,5	6	4	5	5	58
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Neede	1973/2005	46	De Hofmaat	5,5	4	5,5	5	5	5	58
Gelderveste	Ruurlo	1912	107	CBS WonderWijs	6	4,5	6	4	5	5,5	60
Stichting Keender	Neede	1975/2004	44	Kardinaal Alfrink	6	4	6	5	5	5,5	60,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Borculo	1954/2000/ 2003	65	H.W. Heuvelschool	5,5	4,5	6	5	4	6	61
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Neede	1952	67	De Marke	6	4	6	4	4	7	61
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Neede	1992	27	De Marke	6	5,5	6	4	4	6	62,5
	Borculo	1958	61	De Wereldboom	6	5	6	5,5	5	5	63
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Eibergen	1982	37	Menno ter Braakschool	6	4	6	5	5,5	6	63
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Gelselaar	1912	107	G.A. van der Lugt	6	5	6	5	4	6	63
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Neede	1975	44	B Tormijnschool	6	4,5	6	5,5	5	6	64,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Ruurlo	1954	65	K Zwartschool	6,5	5	6	6	5,5	5	65,5
Stichting Keender	Rietmolen	2005	14	Sint Jozef	6	7	6	4	4	5,5	65,5
Stichting VCO Oost Nederland	Neede	1991	28	Kisveld	6	5	6	5	4	7	66
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Ruurlo	1990	29	K Zwartschool	6,5	6	6	5	5,5	5	66,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Haarlo	1989	30	De Voshaar	6	5,5	6	5	5	6	66,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Ruurlo	1924/2000	95	De Driesprong	6,5	6	6	5	5	6	68,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Geesteren	1991/2004	28	De Keikamp	6	5,5	6	5,5	5,5	6	68,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Eibergen	1953/2008	66	Op d'n Esch	6	5,5	6	5	7	5,5	69
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Gelselaar	2005	14	G.A. van der Lugt	7	7	6	5	4	6	70
Stichting Katholiek Basisonderwijs Borculo	Borculo	1971	48	St. Joris	6	6	6	7	6	5,5	72,5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Rekken	2004	15	De Berkel	7	7	6	6	4	7	75
Stichting Katholiek Basisonderwijs Gelderland	Ruurlo	2015	4	Willibrordus	7	8	7	5,5	4	8	81
Stichting Keender	Beltrum	1960	59	De Sterrenboog	6	8	6	5,5	6	8	83
Stichting VCO Oost Nederland	Eibergen	1952	67	IKC Het Sterrenpalet	7	7	6	7	6	8	84

Tabel 2 Matrix Quicksan VO & SO (HEVO-Eindrapport QuickScan Berkelland 2019)

Voortgezet Onderwijs & Speciaal Onderwijs					Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie
Schoolbestuur		Bouwjr.	Leeftijd	Schoolnaam	1	3	1	2	2
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	2004	15	VSO Korte Dreef	6	4	6	4	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	1983	36	SO Klein Borculo	5,5	4	6	5,5	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Neede	1982	37	SO De Leeuwerik	6	4,5	6	5,5	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	1983	36	VSO Klein Borculo	5,5	4	6	5,5	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	1920	99	VSO Klein Borculo	5,5	4	6	5,5	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	1990	29	SO Klein Borculo	5,5	5,5	6	5,5	5
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noordoost Achterhoek	Neede	1973	46	SBO Diekmaat	6	5	6	5	5
Het Assink Lyceum	Eibergen	1959	60	Het Assink lyceum - Rekkenseweg	7	4	6	4	7
Het Assink Lyceum	Neede	1962	57	Het Assink lyceum - Julianastraat	6	7	6	5,5	7
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	2003	16	VSO Klein Borculo	6	7	6	5,5	5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Neede	2009	10	VSO Triviant	7	7	6	5,5	7
Stichting Achterhoek VO	Neede	2001	18	VO MaxX	6	8	6	6	7
Het Assink Lyceum	Neede	2001	18	Het Assink lyceum - Parallelweg	7	8	6	7	6,5
Stichting Speciaal Onderwijs Twente en Oost Gelderland	Borculo	2013	6	VSO Korte Dreef	7	8	6	7	7

4.3. Leerlingenprognoses

DUO en MOOZ

Door OCW zijn criteria opgesteld voor prognose systematieken. Er zijn 7 bureaus die daaraan voldoen. Sinds 2012 worden in de regio Achterhoek de prognoses voor het Primair Onderwijs opgesteld door onderzoeksbureau MOOZ. Ook het Voortgezet Onderwijs laat prognoses maken, zij hanteren daarvoor verschillende bronnen zoals DUO en MOOZ. Alle schoolbesturen erkennen de MOOZ prognoses als leidend. Het maken van prognoses is noodzakelijk om de ontwikkelingen en leerlingenstromen actueel te houden.

Ruimtetekort

Wanneer het leerlingenaantal op een school sterk stijgt door bijvoorbeeld het onderwijsconcept, kan er ruimtetekort ontstaan. In eerste instantie wordt er door verwezen naar leegstand in een ander onderwijsgebouw binnen een straal van 2 kilometer. Is die niet beschikbaar, dan moet er een tijdelijke voorziening worden gerealiseerd. Duurt het ruimtetekort op basis van prognoses langer dan 15 jaar, dan heeft de school recht op nieuwbouw of uitbreiding van de bestaande school (dit is opgenomen in de verordening).

4.3.1 Prognose PO

Voor het IHP onderwijs van de gemeente Berkelland is een prognose opgesteld van leerlingenaantallen voor het primair onderwijs in de periode 2019 tot en met 2032.

Bij het opstellen van de prognoses is rekening gehouden met de volgende twee ontwikkelingen:

1. De trends in de omvang van de basisgeneratie in de afzonderlijke gebieden van de gemeente Berkelland.
2. De schoolkeuze. Bij de opzet van de prognoses zijn cijfers verwerkt met een uitsplitsing van leerlingen naar herkomstgebied.

In bijlage 8 zijn de PO prognoses opgenomen, dit is een samenvatting van de leerlingenaantallen per school. De aantallen behorende bij 2015 t/m 2019 zijn feitelijke leerlingenaantallen, op de peildatum van het jaar daarvoor. Zo zijn onder 2019 de feitelijke leerlingenaantallen op de peildatum van 1 oktober 2018 weergegeven. De leerlingenaantallen van 2020 en verder zijn prognoses.

Daling aantal leerlingen

Tijdens de 1 oktober-telling van 2018, volgden er 3010 leerlingen basisonderwijs in de gemeente Berkelland. De prognose laat zien dat de belangrijkste leerlingendaling in het primair onderwijs in Berkelland achter de rug is. Mogelijk daalt het leerlingenaantal in de periode 2020-2032 nog wat verder (2,69%), maar die daling is, in vergelijking met de daling in periode 2013-2020, beperkt (22,5 %). Dit percentage kan per school afwijkend zijn.

4.3.2. Prognose VO

Leerlingenstromen in het Voortgezet Onderwijs bewegen zich over gemeentegrenzen heen. Per school/scholengemeenschap zijn er ook verschillen tussen de profielen. In hoofdlijnen zien we dat de leerlingendaling die in het Primair Onderwijs zichtbaar is, zich nu nadrukkelijk manifesteert in het Voortgezet Onderwijs.

Daling

Achterhoek VO, een schoolbestuur voor het voortgezet onderwijs, heeft tabel 4 eind 2019 voor hun eigen scenario-ontwikkeling gepubliceerd. De gegevens zijn gebaseerd op openbare data van DUO, CBS en VOION (arbeidsmarktfonds van het VO). Hierin wordt zichtbaar dat het aantal 0 – 18 jarigen in de gemeente Berkelland komende jaren met ruim 42% zal dalen. Ook wordt zichtbaar dat de daling van de afgelopen jaren afzwakt.

Tabel 3 Prognoses VO ("In beeld: Leerlingendaling in het voortgezet onderwijs" door Achterhoek VO)

Aantallen 0- tot en met 18-jarigen per 1-1-2019 in de COROP-regio Achterhoek																				% 0 tot 15
Leeftijd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Achterhoek	3.108	3.239	3.265	3.431	3.489	3.536	3.645	3.770	4.033	4.140	4.299	4.442	4.631	4.678	5.080	5.261	5.388	5.385	5.304	-40,9%
Aalten	219	223	249	256	250	250	274	265	294	332	327	341	352	302	360	338	341	332	344	-35,2%
Berkelland	325	317	356	363	340	350	381	424	441	473	496	481	520	547	572	564	584	603	566	-42,4%
Bronckhorst	253	233	240	261	274	284	300	315	337	372	356	378	423	439	476	478	551	480	501	-47,1%
Brummen	144	166	166	170	162	174	184	153	186	221	196	211	235	212	227	256	253	245	266	-43,8%
Doetinchem	509	550	534	550	651	517	561	607	618	563	616	636	663	651	701	761	719	721	783	-33,1%
Lochem	229	227	240	296	267	305	310	275	318	317	360	386	389	408	399	440	476	449	414	-48,0%
Montferland	273	316	290	306	283	301	298	324	306	325	351	352	366	376	439	457	471	484	468	-40,3%
Oost Gelre	259	276	253	272	247	295	266	293	290	303	316	330	361	338	407	414	422	488	398	-37,4%
Oude IJsselstreek	284	301	315	318	370	358	366	373	407	374	453	431	425	440	502	473	576	552	532	-40,0%
Winterswijk	247	232	247	212	250	273	247	251	308	320	288	328	322	357	365	414	364	382	354	-40,3%
Zutphen	366	398	375	427	395	429	458	490	528	540	540	568	575	608	632	666	631	649	678	-45,0%

Clustering

Vanwege de grote daling in leerlingenaantallen, moet het voortgezet onderwijs in Berkelland de komende jaren schoolgebouwen afstoten om het onderwijs toekomstbestendig te houden.

Inmiddels is een clustering van het voortgezet onderwijs rond het Staring College binnen Borculo in voorbereiding. De continuïteit van de vestiging van het Assink Lyceum in Neede komt in de toekomst verder onder druk te staan, als gevolg van de leerlingendaling.

4.4. Ruimtebehoefte PO en VO

De uitkomsten van de leerlingenprognose (paragraaf 4.3) wegen beleidsmatig mee bij de beoordeling van huisvestingsvraagstukken. Met de leerlingenprognoses ontstaat inzicht in de ontwikkelingen van het leerlingenaantal en de daaraan gekoppelde ruimtebehoefte. In de berekeningen is gewerkt met het leerlingenaantal vanuit de MOOZ-prognose op 1-10-2023.

Onbalans

In de gemeente Berkelland is sprake van onbalans in de verhouding tussen beschikbare vierkante meters onderwijshuisvesting en benodigde vierkante meters. Vooral in het basisonderwijs zijn er enkele schoolgebouwen die een relatief groot volume aan leegstand hebben. In een enkel schoolgebouw is sprake van ruimtetekort, maar naar verwachting is dit van tijdelijke aard. Zie tabel 5 ruimtebehoefte versus beschikbare BVO.

Leegstand is kostbaar

Leegstand in gebouwen is op verschillende manieren kostbaar voor de scholen:

- a. Scholen ontvangen een exploitatievergoeding (bv. energie) per leerling en niet per m², en;
- b. Vergoeding voor onderhoud is gebaseerd op een volume m² dat is gebaseerd op het leerlingenaantal.

De schoolbesturen moeten de kosten maken. Dit leidt er vaak toe dat ze moeten kiezen tussen:

- bezuinigen op onderwijsmiddelen, dat ten koste gaat van de leerlingen, of
- uitstellen van planmatig onderhoud, dat ten koste gaat van de kwaliteit van het gebouw.

Opvullen leegstand

Er zijn veel schoolbesturen die de leegstand opvullen met medegebruik door kinderopvang of peuterspeelzalen. Daarmee nemen de financiële gevolgen voor de schoolbesturen van de leegstand af. Toch moet er in de toekomst gestreefd worden naar passende huisvesting. Zoals uit het capaciteitsoverzicht van bijlage 9 blijkt, neemt het probleem van de leegstand in de toekomst toe. In z'n algemeenheid is het voor de exploitatie en het beheer van de scholen het meest gunstig wanneer de ruimtebehoefte (BVO = Bruto Vloer Oppervlak) overeenkomt met de beschikbare hoeveelheid ruimte. Met name bij de scholen in de buurtschappen dreigt deze verhouding door de krimp steeds verder uit de pas te raken.

Oplossingen voor ruimteoverschot

Zoals hierboven beschreven ontvangen scholen vergoedingen voor exploitatie en beheer op basis van het aantal ingeschreven leerlingen. Hoe groter de school en hoe minder leerlingen, hoe groter het tekort. Dit tekort kan beïnvloed worden door:

- a. De niet meer in gebruik zijnde vierkante meters onttrekken aan de onderwijsbestemming en in beheer overdragen aan een andere partij, zoals een dorpshuis.
- b. Het gebouw zodanig verkleinen dat de verhouding tussen gebouw en aantal leerlingen weer passend is (verder te noemen als passende jas).
- c. In grotere kernen bestaat de mogelijkheid om scholen samen te huisvesten in één gebouw, een school te verhuizen naar een, beter passend, leegstaand schoolgebouw of een gebouwenruil tussen scholen te doen. Ook het fuseren van kleine scholen tot één grotere, die vervolgens passend wordt gehuisvest, behoort tot de mogelijkheden.

Herschikking

Het fuseren van scholen tot één grotere school is in Eibergen al gebeurd. In paragraaf 5.1 komt naar voren dat er de komende tijd ook herschikkingen in de onderwijshuisvesting volgen in de kernen Borculo en Neede.

Capaciteit

In tabel 5 is weergegeven wat de totale capaciteit in de grote kernen is, over de jaren 2019 tot en met 2033. Daarin is te zien dat alle kernen een ruimteoverschot hebben.

Tabel 4 Overzicht ruimtebehoefte/-overschot PO

Overzicht ruimtebehoefte/overschot 4 hoofdkernen Primair Onderwijs:								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2033
Borculo *) incl. Wereldboom								
Tekort-Overschot	1650	1718	1871	2065	2162	2215	2180	2042
Eibergen								
Tekort-Overschot *)	1570	1712	1788	1851	1872	1845	1731	
*) Oorspronkelijk VO-gebouw, daardoor extra m2s								
Neede excl. Noordijk								
Tekort-Overschot	1104	1198	1266	1438	1495	1593	1635	1472
*) In de kern van Neede kan herschikking plaatsvinden, Noordijk kan daarbij niet betrokken worden.								
Ruurlo incl. Driesprong								
Tekort-Overschot	400	537	691	758	808	848	801	726

Tabel 6 laat zien dat het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs daalt. De consequenties van deze leerlingendaling op de ruimtebehoefte en beschikbare ruimte zijn weergegeven in de tabel, in de regel 'tekort-overschot'. Staring College is in deze tabel niet opgenomen omdat dit project naast het IHP onderwijs wordt uitgevoerd.

Tabel 5 Overzicht ruimtebehoefte/-overschot VO

Assink Lyceum								
Eibergen	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal Iln	279	271	263	257	247	242	238	216
Behoeftte	2.258	2.211	2.159	2.121	2.064	2.032	2.006	1.872
BVO	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426	3.426
Tekort-Overschot	1.168	1.215	1.267	1.305	1.362	1.394	1.420	1.554
Assink Lyceum								
Neede Julianastraat	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aantal Iln	249	242	235	229	221	216	212	203
Behoeftte	2.076	2.034	1.987	1.954	1.902	1.874	1.851	1.795
BVO	2.787	2.787	2.787	2.787	2.787	2.787	2.787	2.787
Tekort-Overschot	711	753	800	833	885	913	936	992
MAX Praktijkonderwijs								
Neede	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2033
Aantal Iln	198	196	188	181	178	179	167	161
Behoeftte	3.688	3.659	3.571	3.482	3.450	3.461	3.316	3.238
BVO	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481	3.481
Tekort-Overschot	-207	-178	-90	-1	31	20	165	243
Assink Lyceum								
Neede Parallelweg	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2029	2033
Aantal Iln	508	494	479	467	450	441	433	415
Behoeftte	6.101	6.101	5.967	5.818	5.711	5.546	5.206	4.995
BVO	5.768	5.768	5.768	5.768	5.768	5.768	5.768	5.768
Tekot-Overschot	-333	-333	-199	-50	57	222	562	773

5. Uitvoeringsagenda

De uitvoeringsagenda is opgesteld aan de hand van de al beschikbare rapportages (Transitieatlas), leerlingenprognoses, quickscan en visie van de gemeente Berkelland en schoolbesturen. Deze bouwstenen samen hebben tot een uitvoeringsagenda geleid waar zowel de gemeente Berkelland als schoolbesturen achter staan.

De uitvoeringsagenda wordt verdeeld in vijf fases. In paragraaf 5.1 wordt beschreven wat de afwegingsfactoren zijn. In paragraaf 5.2 wordt weergegeven welke scholen in welke fase aan de beurt zijn. Hieraan zijn vervolgens financiële consequenties verbonden, zie paragraaf 5.3.

Aanbod

Het is niet wettelijk vastgesteld dat elke woonkern over onderwijs moet beschikken. In de wet staat dat openbaar onderwijs binnen een straal van 10 kilometer beschikbaar moet zijn. In het geval dat een schoolbestuur geen gebruik maakt van de regeling 'Gemiddelde Schoolgrootte' (art. 157 WPO) zal de school wanneer deze na drie achtereenvolgende jaren jaar onder de lokale opheffingsnorm blijft, van rechtswege worden gesloten. Tenzij het de laatste school voor openbaar onderwijs is binnen een straal van 10 km.

Bewegingsonderwijs

Voor de gemeente ligt er een wettelijke taak in het faciliteren van kwalitatief goede binnensportvoorzieningen voor het bewegingsonderwijs.

Bewegingsonderwijs kan een knelpunt gaan worden als de norm van 1,5 uur opgetrokken wordt naar 3 uur. Landelijk gezien is er in de uitvoeringspraktijk kritiek op dat akkoord. De andere vakgebieden komen dan zeer in het gedrang. Veel scholen in Berkelland werken samen met Sport Federatie Berkelland of Beweegwijs en doen extra activiteiten.

In het lokaal sportakkoord gaan we ook scholen betrekken zodat zij ook de verantwoordelijkheid voelen en uitspreken voor bewegen en een gezonde leefstijl, zodat er een gezonde generatie kan opgroeien.

Realiseren van toekomstbestendige sportinfrastructuur

Het speerpunt van de gemeente is 'realiseren van een toekomstbestendige sportinfrastructuur'. Wanneer een schoolgebouw met een binnensportvoorziening een project wordt, wordt ook deze voorzieningen meegenomen in de investering. We voeren haalbaarheidsonderzoeken uit op kernniveau om de toekomstige capaciteitsbehoefte en functionaliteit van binnensportvoorzieningen te bepalen. Het onderwijs is hierin één van de belangrijkste stakeholders. Uitgangspunt is zoveel mogelijk clustering van voorzieningen en daar waar mogelijk lokalen bewegingsonderwijs afstoten. Gemeente Berkelland wil versneld investeren en slopen.

5.1. Afwegingsfactoren

In dit IHP onderwijs is een gefaseerde aanpak van de verschillende schoolgebouwen opgenomen. Deze fasering is in overleg met de schoolbesturen tot stand gekomen. Hiervoor is uitgebreid beschreven welke factoren allemaal meegenomen zijn in de afweging. Kort samengevat gaat het om de volgende afwegingsfactoren:

- technische staat van de gebouwen conform de quickscan van HEVO;
- scenario-besprekingen met de verschillende schoolbesturen voor wat betreft samenwerking op schoolniveau;

- leerlingenprognoses van MOOZ;
- verwachtingen van de schoolbesturen ten aanzien van instandhouding;
- bestuurlijke wensen ten aanzien van specifieke scholen en
- uitgangspunten van de gemeente Berkelland.

Voor de keuzes die zijn gemaakt ten aanzien van de voorgestelde duurzaamheidsmaatregelen is een aantal uitgangspunten van belang:

- A. In het bouwbesluit zijn minimumeisen opgenomen voor de energiezuinigheid van bouw- en installatiedelen.
- B. Het ambitieniveau van de beoogde ingreep:
 1. Wettelijk minimum: dit betreft energiebesparende maatregelen vastgesteld vanuit het Activiteitenbesluit milieubeheer 2019. Het Activiteitenbesluit is wettelijk verplicht voor gebouwen die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of meer dan 25.000 m3 gas (of een vergelijkbare energiebron) verbruiken. De maatregelen hebben een terugverdientijd van maximaal 5 jaar.
 2. Frisse Scholen klasse C: maatregelen worden genomen om het energieverbruik te verlagen en de kwaliteit van het binnenmilieu te verbeteren. De maatregelen hebben (overwegend) een maximale terugverdientijd van 15 jaar.
 3. Frisse Scholen klasse B & (bijna) aardgasvrij: maatregelen worden genomen om het energieverbruik fors te verlagen en de kwaliteit van het binnenmilieu sterk te verbeteren. De terugverdientijd is langer dan 25 jaar.

Aandacht voor duurzaamheid geeft mooie kansen en investeren in duurzaamheid loont. Door energiebesparende maatregelen gaat de energierekening omlaag. Daardoor komt meer geld voor onderwijs beschikbaar. Een gezond en fris gebouw zorgt ervoor dat leerlingen en docenten weer optimaal kunnen leren en werken.

5.2. Fasering

In deze paragraaf zijn de consequenties van de analyses zoals beschreven in hoofdstuk 4 en de afwegingsfactoren (paragraaf 5.1) weergegeven.

- Fase 0 betreft de gebouwen die reeds zijn gerealiseerd of in ontwikkeling zijn (voor besluitvorming over IHP onderwijs in september 2020).
- In fase 1 worden de gebouwen beschreven die een aanpassing tussen 2020 en 2023 verwachten.
- In fase 2 zijn gebouwen beschreven die een aanpassing tussen 2024 en 2029 verwachten.
- In fase 3 zijn gebouwen beschreven die een aanpassing tussen 2030 en 2036 verwachten.
- Fase 4 geeft de verwachtingen weer na 2036.

Deze fasering komt overeen met de fasering die HEVO heeft gehanteerd bij de schouw van de gebouwen.

In fase 1 worden de gebouwen beschreven die een aanpassing tussen 2020 en 2023 verwachten. Daarnaast wordt een aantal projecten in de fase gestart en aan het begin van fase 2 uitgevoerd. De doorlooptijd van projecten is al zo 4 jaar, zie in bijlage 10 een voorbeeld uitwerking stappenplan en tijdplan onderwijshuisvesting. Dit betekent dus dat ook projecten in fase 2 kunnen worden voorbereid en in fase 3 worden uitgevoerd, enzovoort.

5.2.1. Fase 0: <2020

In tabel 7 staan de projecten die voordat het IHP onderwijs is vastgesteld een start hebben gemaakt of al afgerond zijn. Het medegebruik van Partou in Kiezel en Kei is opgenomen omdat deze verandering in 2020 plaatsvindt. Er werken meer scholen en kinderopvangorganisaties al langer samen.

Tabel 6 Fase 0

Kern	School	Bestuur	Wat?
Eibergen	Sterrenpalet	VCO Oost-Nederland	Gerenoveerd en opgeleverd in 2018
Eibergen	't Simmelink	Stichting Delta	In aanbouw, oplevering 2021
Borculo	Nevenlocatie	Staring College	Aanvraag tot nieuwbouw ingediend, besluitvorming 2020.
Borculo	Kiezel en Kei	OPONOA	Medegebruik van drie lokalen door Partou Kinderopvang 2020

5.2.2. Fase 1: 2020 – 2023

Aan de hand van de uitgangspunten (zie 5.1) is bepaald dat de ontwikkelingen rond de volgende scholen in fase 1 (2020-2023) starten. In hoofdstuk 7 is beschreven hoe projecten starten en het team wordt samengesteld.

Kerngerichte keuzes

Neede

In de komende 10 jaar zijn 4 van de 5 basisschoolgebouwen toe aan renovatie, dan wel nieuwbouw. In het overleg met de schoolbesturen is door de gemeente aangegeven dat de investeringen verdeeld moeten worden over twee fases. Naar aanleiding hiervan is ervoor gekozen om OBS de Marke en de Kardinaal Alfrinkschool in fase 1 samen in één gebouw te huisvesten. In fase 1 start dit project met planvorming, in fase 2 wordt het uitgevoerd. In Neede wordt gekeken naar hoe het onderwijs meer verbonden kan worden met de wijken. Tegen de tijd dat het project in Neede wordt opgestart worden de kernprojectmanager en gebiedscontactpersoon nauw betrokken. Het streep punt is een optimaal aanbod voor onderwijs, sport en cultuur.

Borculo

De schoolgebouwen van stichting OPONOA in Borculo zijn alle drie aan vervanging toe. Gezien het dalend aantal leerlingen heeft de gemeente het bestuur kenbaar gemaakt dat ze de drie scholen wil onderbrengen in twee gebouwen. Het bestuur heeft naar aanleiding hiervan een keuze gemaakt.

Het schoolgebouw waarin de Wereldboom gehuisvest was, is sinds 2019 niet meer als school in gebruik. Dit gebouw wordt nog gebruikt door de kinderopvang. Het gebouw verkeert in redelijke staat en kan met een beperkte renovatie geschikt gemaakt worden voor de komende 20 jaar. Stichting OPONOA heeft de wens uitgesproken dat OBS Noord daarin gehuisvest gaat worden. Voor Kiezel en Kei en de Heuvelschool is nieuwbouw voor een IKC gepland in fase 2 (start project met planvorming fase 1, uitvoering fase 2).

De St. Jorisschool is qua gebouw aan de beurt in fase 4. Vanwege de wens om een IKC te vormen met Avonturijn, is een beperkte aanpassing aan het gebouw opgenomen in fase 1.

Rietmolen

De St. Jozefschool in Rietmolen is technisch toe aan renovatie. In fase 1 wordt dit gecombineerd met het verkleinen van het gebouw. Dit leidt in de toekomst tot een sluitende exploitatie, hetgeen bijdraagt aan de instandhouding van deze school (leegstand is kostbaar). Gezien het leerlingenaantal heeft de school bestaansrecht in relatie tot de investering.

Fasering en prioritering

In tabel 8 en 9 worden de resultaat van de schouw van de gebouwen aangegeven en wordt aangegeven wat aandachtspunten of overwegingen zijn. Tabel 8 omvat projecten die in fase 1 worden gestart en in dezelfde fase worden uitgevoerd. Tabel 9 omvat projecten die in fase 1 worden gestart en in fase 2 worden uitgevoerd.

Tabel 7 Fase 1 planvorming en uitvoering in fase 1

School	Bestuur	Resultaat HEVO	Opmerking
Borculo			
St. Jorisschool	SKB		IKC-vorming met Avonturijn
OBS School Noord	St. OPONOA	Rood	Verhuist naar de Wereldboom. De Wereldboom moet opgeknapt worden (deels onderwijskundig, deels duurzaamheid/luchtkwaliteit (Frisse Scholen B of C). Uit de schouw van HEVO blijkt dat de staat van dit gebouw redelijk (lichtgroen) is.
Rietmolen			
St. Jozefschool	St. Keender	Rood en Lichtgroen	School heeft behoefte aan passende jas, er zijn nu lokalen over. Deze lokalen mogen eraf gesloopt worden. De rest van het gebouw dient aangepast te worden qua duurzaamheid/luchtkwaliteit naar Frisse Scholen B of C.

Tabel 8 Planvorming fase 1, uitvoering fase 2

School	Bestuur	Resultaat HEVO	Opmerking
Neede			
Kardinaal Alfrinkschool	St. Keender	Geel	Samen met de Marke in één gebouw. Er wordt onderzocht met welke partij IKC vorming mogelijk is.
OBS de Marke	St. OPONOA	Geel (2x)	Samen met Kardinaal Alfrink in één gebouw. Er wordt onderzocht met welke partij IKC vorming mogelijk is.
Borculo			
OBS Kiezel en Kei	St. OPONOA	Rood	Fuseert in de toekomst mogelijk met de Heuvelschool. Wordt dan op één locatie gehuisvest. Streeft naar IKC vorming met Partou Kinderopvang.
OBS Heuvelschool	St. OPONOA	geel	Fuseert in de toekomst mogelijk met OBS Kiezel en Kei. Planvorming hiervoor moet in fase 1 plaatsvinden, uitvoering ervan in fase 2. Streeft naar IKC vorming met Partou Kinderopvang.

5.2.3. Fase 2: 2024 - 2029

Aan de hand van de uitgangspunten (zie 5.1) is bepaald dat de ontwikkelingen rond de volgende scholen in fase 2 (2024-2027) starten.

Kerngerichte keuzes

Neede

Zoals al gemeld bij de motivatie van fase 1, start in fase 2 het project om de andere scholen voor basisonderwijs in Neede te huisvesten in nieuwbouw. Het gaat hier om het onderbrengen van de Dr. Ariënsschool, OBS de Hofmaat en het Kisveld in één gebouw.

Borculo

VSO Korte Dreef is gehuisvest in noodlokalen die in aanmerking komen voor nieuwbouw. Gezien de leeftijd en technische staat is deze school opgenomen in de tweede fase. Deze school is niet geschouwd omdat het schoolbestuur de noodzakelijke technische gegevens niet op tijd kon aanleveren en het voor noodlokalen ook niet relevant is. De grond waarop deze noodlokalen staan, is niet in bezit van de gemeente Berkelland.

Eibergen

In Eibergen is in de afgelopen jaren de leerlingendaling opgevangen door de samenvoeging van de bijzondere scholen. In deze fase is de samenvoeging van de openbare scholen naar verwachting aan de orde, dit is afhankelijk van hoe de leerlingenaantallen zich ontwikkelen. Nader overleg met het schoolbestuur moet uitwijzen hoe deze samenvoeging daadwerkelijk vorm krijgt. Het betreft de laatste fase in de uitvoering van een plan dat al eerder in overleg tussen schoolbesturen en gemeente tot stand is gekomen.

Geesteren

Voor de Keikamp in Geesteren is voorzien dat in fase 2 het gebouw wordt aangepast aan de werkelijke ruimtebehoefte (leegstand is kostbaar). Gezien het leerlingenaantal heeft de school bestaansrecht in relatie tot de investering.

Fasering en prioritering

In tabel 10 wordt het resultaat van de schouw van de gebouwen aangegeven en wordt aangegeven wat aandachtspunten of overwegingen zijn. Tijdens jaarlijkse OOGO's wordt de prioritering bepaald. Dit houdt in dat ook in fase 2 projecten kunnen worden gestart en uitgevoerd en dat projecten worden gestart in fase 2 en in fase 3 worden uitgevoerd. De projecten die in fase 1 zijn voorbereid worden als eerste in fase 2 uitgevoerd.

Tabel 9 Fase 2

School	Bestuur	Resultaat HEVO	Opmerking
<i>Eibergen</i>			
OBS Menno ter Braak	St. OPONOA	Licht groen	Eventueel in de toekomst combineren met Op d'n Esch, als de leerlingenaantallen dit toelaten.
OBS Op d'n Esch	St. OPONOA	Donker-groen	Eventueel in de toekomst combineren met Menno ter Braak school, als de leerlingenaantallen dit toelaten.
<i>Neede</i>			
Dr. Ariënsschool	St. Keender	Geel	Samen met de Hofmaat en Kisveld in één gebouw. Er wordt onderzocht met welke partij IKC vorming mogelijk is.

OBS de Hofmaat	St. OPONOA	Geel	Samen met de Ariënsschool en Kisveld in één gebouw. Er wordt onderzocht met welke partij IKC vorming mogelijk is.
Kisveld	VCO Oost-Nederland	Lichtgroen	Samen met de Hofmaat en Ariënsschool in één gebouw. Er wordt onderzocht met welke partij IKC vorming mogelijk is.
SBO de Diekmaat	St. OPONOA	Lichtgroen	Het schoolbestuur heeft aangegeven dat ze meer duidelijkheid nodig heeft over de toekomst van het speciaal basisonderwijs. In het huidige gebouw is verbetering van het binnenmilieu nodig (naar Frisse Scholen B of C).
Borculo			
VSO Korte Dreef	St. SOTOG		Gebouw is niet geschouwd, basisgegevens niet beschikbaar. Slopen van de noodlokalen. Voor de onderbouw is er behoefte aan nieuwbouw.
Ruurlo			
Wonderwijs	Gelderveste	Geel	Wanneer passend qua leerlingenaantal kan dit gecombineerd worden met de Willibrordusschool in Ruurlo. In principe leidt dit niet tot extra investeringen.
Geesteren			
OBS De Keikamp	Stichting OPONOA	Lichtgroen	De Keikamp heeft aangegeven dat de grootte van de school niet past bij het leerlingenaantal. Zij hebben aangegeven in fase twee behoefte te hebben aan een passende jas.

5.2.4. Fase 3: 2030 - 2036

Aan de hand van de uitgangspunten (zie 5.1) is bepaald dat de ontwikkelingen rond de volgende scholen in fase 3 (2030-2036) starten.

Kerngerichte keuzes

De schoolgebouwen die genoemd staan in fase drie zijn daarin opgenomen vanwege de technische beoordelingen. Voor de Tormijnschool, De Driesprong en De Voshaar is het voortbestaan (nog) onzeker. Pas wanneer duidelijk is dat een omvangrijke investering verantwoord is in relatie tot het voortbestaan, worden nadere plannen ontwikkeld. Deze keuze is afgestemd met het schoolbestuur.

Fasering en prioritering

In tabel 11 wordt het resultaat van de schouw van de gebouwen aangegeven en wordt aangegeven wat aandachtspunten of overwegingen zijn. Tijdens jaarlijkse OOGO's wordt de prioritering bepaald. Dit houdt in dat ook in fase 3 projecten kunnen worden gestart en uitgevoerd en dat projecten worden gestart in fase 3 en in fase 4 worden uitgevoerd. De projecten die in fase 2 zijn voorbereid worden als eerste in fase 3 uitgevoerd.

Tabel 10 Fase 3

School	Bestuur	Resultaat HEVO	Opmerking
Neede			
OBS Tormijnschool	St. OPONOA	lichtgroen	Het voortbestaan van deze school komt mogelijk onder druk te staan.
Ruurlo			
Kerst Zwartschool	St. Oponoa	Lichtgroen (2x)	OPONOA heeft nu geen wensen die relevant zijn voor het IHP onderwijs.

De Driesprong	St. OPONOA	lichtgroen	Het voortbestaan van deze school komt mogelijk onder druk te staan.
Haarlo			
De Voshaar	St. OPONOA	lichtgroen	Het voortbestaan van deze school komt mogelijk onder druk te staan.
Gelselaar			
G.A. van der Lugt	St. OPONOA	Licht- en donkergroen	In fase 3 past de grootte van de school mogelijk niet meer bij het leerlingenaantal. Er ontstaat dan mogelijk behoefte aan een passende jas.

5.2.6. Fase 4: 2036 en verder

Aan de hand van de uitgangspunten (zie 5.1) is bepaald dat de ontwikkelingen rond de volgende scholen in fase 4 (na 2036) waarschijnlijk starten.

Kerngerichte keuzes

De schoolgebouwen die genoemd staan in fase 4 zijn daarin opgenomen vanwege de technische beoordelingen. De Willibrordusschool wordt gehuurd en valt qua investering niet onder de gemeentelijke zorgplicht. Op dit moment verkeert deze in goede staat. De St. Jorisschool verkeert technisch in goede staat en wordt intern aangepast in het kader van IKC-vorming, tijdens fase 1.

Fasering en prioritering

In tabel 12 wordt het resultaat van de schouw van de gebouwen aangegeven en wordt aangegeven wat aandachtspunten of overwegingen zijn. Tijdens jaarlijkse OOGO's wordt de prioritering bepaald van fase 4.

Tabel 11 Fase 4

School	Bestuur	Resultaat HEVO	Opmerking
Borculo			
Sint Jorisschool	SKB - Borculo	Donker-groen	Tijdens fase 0 hebben zij een interne aanpassing gedaan om een IKC te vormen met Avonturijn. Tijdens fase 4 mogelijke nieuwbouw of grondige renovatie, het gebouw is dan technisch aan z'n eind.
Ruurlo			
Willibrordus-school	SKBG	Donker-groen	Wanneer passend qua leerlingenaantal kan dit gecombineerd worden met Wonderwijs in Ruurlo. In principe leidt dit niet tot extra investeringen. Binnenklimaat wordt in fase 1 aangepast (huurpand)
Rekken			
OBS de Berkel	St. OPONOA	Donker-groen	Aanpassen van het binnenklimaat is nodig. Wanneer dit gebeurt is nog niet bepaald.
Beltrum			
De Sterrenboog	St. Keender	Donker-groen	Aanpassen van het binnenklimaat is nodig. Wanneer dit gebeurt is nog niet bepaald.

5.3. Financiële consequenties

In deze paragraaf worden de financiële consequenties gekoppeld aan de fases uit paragraaf 5.2.

5.3.1. Uitgangspunten

De financiële consequenties die in dit IHP onderwijs opgenomen zijn, zijn puur de kosten voor het aanpassen/nieuwbouw van een nieuwe voorziening. Hierbij is geen rekening gehouden met tijdelijke huisvesting, sloopkosten, infrastructurele maatregelen, parkeerplaatsen en resterende boekwaarden. Ook is er geen rekening gehouden met eventuele opbrengsten uit verkoop van vrijkomende locaties. Het daadwerkelijk benodigde krediet wordt per project bepaald. Om inzicht te krijgen in de financiële consequenties wordt er een aantal uitgangspunten aangehouden.

Bedragen

In paragraaf 5.3 zijn investeringsbedragen opgenomen die zijn gebaseerd op:

Soort investeringsbedrag:	Verwijzingslink:
Bedragen duurzaamheid zijn gebaseerd op 'Beslisboomverduurzamingscholen' van Ruimte OK en Arcadis	www.verduurzamingscholen.nl
Normbedragen nieuwbouw zijn gebaseerd op normbedragen VNG	https://vng.nl/nieuws/indexering-normbedragen-onderwijshuisvesting
Marktconforme bedragen nieuwbouw niveau ENG zijn gebaseerd op Bouwkostengenerator HEVO 2020	www.hevo.nl/actueel/nieuwbouwkostenconfigurator-2020

- In de geraamde kosten verduurzaming zijn geen bedragen opgenomen voor regulier onderhoud, bouwkundige renovatie c.q. onderwijskundige aanpassingen;
- bedragen zijn inclusief BTW;
- per project dient vóór uitvoering overeenstemming bereikt te worden tussen de gemeente en de schoolbesturen over de verdeling van de te investeren bedragen.

De bouwkostengenerator van HEVO is gebaseerd op de feitelijke marktconforme kosten waarin alle projectkosten voor nieuwbouw zijn opgenomen op basis waarvan de m²-prijs tot stand komt.

Passende jas

De kosten voor het verkleinen van de schoolgebouwen (passende jas) zijn alleen doorberekend voor het gebouw uit fase 1. Dat is een bewuste keuze, ook gezien de kosten die dat berekenen met zich mee brengt (+/- €20.000 per gebouw) en de betrekkelijke meerwaarde gezien het ontbreken van concrete plannen. Op het moment dat een gebouw aangepast moet worden, wordt een plan ontwikkeld op basis van de criteria die op dat moment gelden. Dit rechtvaardigt de investering in plaats van dat nu al te doen.

Uitgangspunt nieuwbouw

Leerlingenaantallen

Bij het bepalen van het benodigde aantal vierkante meters (bruto vloeroppervlak (BVO)) wordt er gerekend met de leerlingenaantallen in 2023. Er is voor gekozen om deze leerlingenaantallen in 2023 aan te houden omdat de 0-jarigen van 2019 in dat jaar naar

school gaan. Met andere woorden, de laatst beschikbare 'harde' aantallen. Ieder jaar worden er weer nieuwe prognoses opgesteld en op het moment dat een aanvraag wordt ingediend voor aanpassingen in het gebouw wordt de meest actuele leerlingenaantal als onderlegger voor het volume vierkante meters gehanteerd.

Prijs per m² en vaste voet

De financiële consequenties van nieuwbouwplannen zijn gebaseerd op het aantal vierkante meters die op basis van de prognoses in dat jaar normatief nodig zijn.

In dit IHP onderwijs wordt gerekend met een marktconforme prijs van € 2.983,- per m² (incl. BTW), prijspeil 1-1-2020. Dit bedrag is gebaseerd op een gemiddelde prijs van een gebouw voor 100 leerlingen. Hoe groter het gebouw, des te lager is de doorbelasting van de vaste voet in het totale volume. Dit komt doordat een bedrag opgebouwd is uit de vaste voet (voor ruimtes die altijd in een school aanwezig zijn zoals entree, lerarenkamer, aula etc.) en een vast bedrag per vierkante meter. Een gebouw voor 300 leerlingen kost € 2.393 per m² (incl. BTW).

Fusie

Bij de financiële consequenties is uitgegaan van de kosten per school. Wanneer twee scholen in één voorziening worden gebouwd, levert dat geen voordeel op qua investering, wel in gebruik. Beide scholen houden recht op de vaste voet. Als twee scholen daadwerkelijk fuseren tot één school, levert dit een voordeel op qua investering. In dat geval komt één vaste voet (200 m²) te vervallen, die wordt namelijk per zelfstandige school toegekend (per Brinnummer⁶).

Aanvragen voor nieuwbouw worden in de toekomst beoordeeld aan de hand van de feitelijke situatie.

Energie neutraal gebouw

De gemeenteraad heeft op 19 maart 2019 aangegeven er naar te willen streven om schoolgebouwen, waar mogelijk, zo energie neutraal mogelijk te maken. Dit sluit aan bij de ambitie van een energieneutraal Berkelland in 2030. In de financiële doorrekening wordt dan ook opgenomen wat de kosten zijn als nieuwbouw volgens de ENG-normen gebouwd worden.

Financiële consequenties

In de vorige paragraaf is te lezen welke uitgangspunten er gehanteerd zijn om tot overeenstemming te komen over welke ontwikkelingen rond scholen in fase 1 (2020-2023) in gang gezet worden. In onderstaande overzichten is per fase te zien welke financiële consequentie hieraan is gekoppeld, voor zowel de normbedragen VNG (Frisse scholen B) als de marktconforme bedragen (prijspeil 1-1-2020) voor een nieuw schoolgebouw conform ENG-eisen. Per project wordt bepaald wat de daadwerkelijke vergoeding zal zijn. Zie hoofdstuk 6.

⁶ Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van het nummer in het register, meestal BRIN-nummer genoemd, een vier tekens lange alfanumerieke code.

VNG normvergoeding

De gemeenteraad van de gemeente Berkelland heeft op 19 maart 2019 besloten om de VNG-normvergoedingen te hanteren. Het raadsvoorstel is in bijlage 3 opgenomen. De financiële consequenties van de scenario's zijn gebaseerd op de VNG-normbedragen van 2020. Deze geven dus een schatting van kosten die met de uitvoeringsagenda gepaard gaan. Op het moment dat een project rond aanpassing van een onderwijsgebouw daadwerkelijk tot uitvoer komt, moet er een kredietaanvraag volgen, waarbij rekening gehouden wordt met de op dat moment geldende prijspeilen. De in dit IHP onderwijs genoemde bedragen zijn dus schattingen. De normvergoeding van de VNG, voor een gebouw dat aan de eisen van Frisse Scholen B voldoet, bedraagt gemiddeld € 2.107,54 per m² (incl. BTW, prijspeil 1 januari 2020).

Bij de daadwerkelijke uitvoering van de projecten wordt er gerekend met de VNG-normvergoedingen. Als er een VNG-normvergoeding voor BENG of ENG bekend is, wordt die gebruikt. Als deze niet bekend is, kan de VNG normvergoeding Frisse Scholen B opgehoogd worden met een opslag voor BENG en ENG.

Kinderopvang

De investeringen voor de kinderopvang zijn niet opgenomen. De kinderopvangorganisatie bepaalt de ruimtebehoefte. Hoe de gemeente financieel bij kan dragen aan IKC-vorming is beschreven in paragraaf 6.2.

5.3.2. Fase 0: <2020

In tabel 13 zijn de financiële consequenties van fase 0 weergegeven.

Tabel 12 Fase 0

Kern	School	Bestuur	Wat	Kosten
Eibergen	Sterrenpalet	VCO Oost-Nederland	Gerenoveerd en opgeleverd in 2018	
Eibergen	't Simmelink	Stichting Delta	In aanbouw, oplevering 2021	
Borculo	Nevenlocatie	Staring College	Aanvraag tot nieuwbouw ingediend, besluitvorming 2021.	Stichtingskosten van € 12.043.235
Borculo	Kiezel en Kei	OPONOA	Medegebruik van drie lokalen door Partou Kinderopvang	Kosten: € 0,-

5.3.3. Fase 1: 2020 – 2023

In tabel 14 zijn de financiële consequenties van fase 1 weergegeven. Dit betreft scholen die tussen 2020 en 2023 zowel worden voorbereid als worden uitgevoerd.

Tabel 13 Fase 1

School	Aantal m² BVO op basis van prognose leerlingenaantal in 2023.	VNG vergoeding (Frisse Scholen B)	Marktconforme kosten nieuwbouw (ENG)
St. Jorisschool	IKC-vorming met Avonturijn (Duurzaamheidsmaatregelen zijn al door bestuur getroffen)		Kosten renovatie: € 125.000,- Financiering IKC: € 720.860
Gebouw Wereldboom	Aanpassing voor OPONOA (1177 m²) t.b.v. verhuizing OBS Noord naar gebouw Wereldboom Contra-schouw in opdracht gemeente moet nog plaats vinden.	€0,-	Offertes van Thero: BENG: € 2.271.084,62 FSB: € 1.142.293,65
St. Jozefschool	Naar verwachting 564 m² BVO nodig.		€ 1.190.000,-

Planvorming fase 1, uitvoering fase 2

In tabel 15 zijn de projecten opgenomen waarbij de planvorming start in fase 1 en de uitvoering in fase 2. De kapitaallasten komen dus niet voor 2024 ten laste van de gemeente.

Tabel 14 Planvorming fase 1, uitvoering fase 2

School	Aantal m² BVO op basis van prognose leerlingenaantal in 2023	VNG vergoeding (Frisse Scholen B)	Marktconforme kosten nieuwbouw (ENG)
Kardinaal Alfrinkschool	Naar verwachting 904 m² BVO nodig.	€ 1.905.216,-	€ 2.696.632,-
OBS de Marke	Naar verwachting 899 m² BVO nodig.	€ 1.894.678,-	€ 2.681.717,-
OBS Heuvelschool	Combineren met Kiezel en Kei Naar verwachting voor combi van beide scholen 1360 m² BVO nodig.	€ 2.866.254,-	€ 3.693.760,-
OBS Kiezel en Kei	In 2023 onderdeel van Heuvelschool. Meegenomen in berekening Heuvelschool.	N.v.t.	N.v.t.

Stichting Keender en Stichting OPONOA willen de scholen Kardinaal Alferink en OBS de Marke graag op 1 locatie huisvesten. Beide schoolbesturen willen in gezamenlijkheid met de gemeente de mogelijkheden onderzoeken. Als de financiën het toelaten wordt dit in fase 1 gerealiseerd.

OBS Kiezel en Kei wordt gecombineerd met OBS Heuvelschool. Dit is mogelijk wanneer het aantal leerlingen in het gebouw van OBS Heuvelschool passen.

5.3.4. Fase 2: 2024 - 2027

In tabel 16 zijn de financiële consequenties van fase 2 weergegeven.

Tabel 15 Fase 2

School	Aantal m ² BVO op basis van prognose leerlingenaantal in 2023	VNG vergoeding (Frisse Scholen B)	Marktconforme kosten nieuwbouw (ENG)
OBS Menno ter Braak school	Naar verwachting 1.013 m ² BVO nodig.	€ 2.134.938,-	€ 3.021.779,-
OBS Op d'n Esch	Naar verwachting 1.251 m ² BVO nodig.	€ 2.636.532,-	€ 3.397.716,-
Dr. Ariënschool	Naar verwachting 617 m ² BVO nodig.	€ 1.300.352,-	€ 1.840.511,-
De Hofmaat	Naar verwachting 844 m ² BVO nodig.	€ 1.778.763,-	€ 2.517.652,-
Kisveld	Naar verwachting 474 m ² BVO nodig.	€ 998.973,-	€ 1.546.188,-
VSO Korte Dreef	Naar verwachting 2172 BVO nodig (Is nevenvestiging maar wordt beschouwd als hoofdvesting)	€ 4.577.572,-	€ 5.981.688,-
SBO de Diekmaat	Naar verwachting 1.147 m ² BVO nodig.	Geen plan van aanpak beschikbaar	€ 345.045,- Zie toelichting onder deze tabel
Wonderwijs	In principe geen investeringen; gaat bij Willibrordus in	Gemeente is geen eigenaar van gebouw Willibrordus	N.v.t.
De Keikamp	Naar verwachting 527 m ² BVO nodig.	Geen plan van aanpak beschikbaar	€ 119.033,- Zie toelichting onder deze tabel

De nieuwbouwplannen in Neede bedragen naar verwachting € 12.323.846,-. Dit betreft alleen de bouwkosten. Aanvullende kosten zoals sloopkosten en dergelijke zijn niet meegenomen, ook is de financiering van eventuele aanvullende vierkante meters voor IKC-vorming niet meegenomen.

De aanpassing naar niveau Frisse scholen C van De Diekmaat vraagt op basis van kengetallen een investering van € 345.045,-, hier staat geen vergoeding van rijkswege tegenover.

Voor De Keikamp zijn nog geen plannen ontwikkeld voor een passende jas. Aanpassingen naar Frisse scholen C vraagt op basis van kengetallen en op basis van bestaande vierkante meters een investering van € 119.033,-.

Er is gekozen voor Frisse Scholen C in verband met de levensduurverwachting van het gebouw. Een duurzame investering vraagt ook om slim te investeren, onder andere gelet op de levensduurverlenging.

6.2.4. Fase 3 en fase 4

Fase 3 en 4 starten in 2030. Op dit moment, in 2020, is nog niet duidelijk wat er op deze termijn met deze scholen gaat gebeuren. In tabel 17 zijn ruwe verwachtingen opgenomen.

Tabel 16 Fase 3,4 en binnenklimaat

School	Aantal m ² BVO op basis van prognose leerlingenaantal in 2023 en beschikbare kengetallen prijspeil 1-1-2020.	Frisse Scholen C	Frisse scholen B
Willibrordus Ruurlo	Duurzaamheid op basis van normatieve ruimtebehoefte van naar verwachting 1110 m ² Binnenklimaat 1 ^e fase (eigendomssituatie)	€ 112.198,80	€ 539.260,20
De Berkel Rekken	1189 m ² - bouwjaar 2004 Duurzaamheid op basis van normatieve ruimtebehoefte (excl. passende jas): 575 m ² Aanpassen van het binnenklimaat is nodig. Wanneer dit gebeurt is nog niet bepaald.	€ 59.846,00	€ 279.346,50
De Sterrenboog Beltrum	1531 m ² – bouwjaar 1960, renovatie 2019. Duurzaamheid op basis van normatieve ruimtebehoefte (excl. passende jas): 838 m ² Aanpassen van het binnenklimaat is nodig. Wanneer dit gebeurt is nog niet bepaald.	€ 36.528,42	€ 142.744,92

6. Financiële en juridische borging

In dit hoofdstuk is beschreven welke financiële en juridische mogelijkheden er zijn om het IHP onderwijs tot uitvoering te brengen.

6.1. Investeren in scholen

Gezamenlijke investering

Voor het realiseren van de plannen zijn forse financiële investeringen noodzakelijk. Dat vraagt een grote inspanning van de gemeente en de schoolbesturen. Het verzorgen van adequate huisvesting voor het onderwijs behoort tot de wettelijke zorgplicht van de gemeenten conform de Huisvestingsverordening Onderwijs. In principe is de gemeente verantwoordelijk voor de realisatie van een schoolgebouw dat sober en doelmatig is.

Renovatie

Renovatie is niet wettelijk geregeld, dat is dus onderwerp van overleg tussen besturen en gemeente op het moment dat een gebouw toe is aan ingrijpende vernieuwing. De daarmee gepaard gaande kosten kunnen deels vergoed worden uit middelen die het schoolbestuur heeft ontvangen voor groot onderhoud, het andere deel wordt door de gemeente krediet voor verstrekt.

Duurzaamheid

Ten aanzien van de investeringen in duurzaamheid komt de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de hoek kijken. Gemeente Berkelland draagt bij om ENG mogelijk te maken. Aanpassingen van het binnenklimaat komen voor rekening van het schoolbestuur. De schoolbesturen kunnen een deel financieren op basis van Total Cost of Ownership⁷ in een nieuwbouw of renovatie (dit is een advies). De bijdrage kan een gunstig effect hebben op de duurzaamheid van het gebouw voor het onderhoud en de exploitatie. De schoolbesturen zetten hiervoor de materiële instandhouding (MI) vergoeding van het rijk in, voor zover dit verantwoord is binnen het geldende investeringsverbod en de totale schoolexploitatie. De scholen besparen in de aanloop naar de investering op groot onderhoud. Deze besparing investeren zij in de nieuwbouw. Na realisatie wordt bespaard op energie- en onderhoudslasten. Belangrijke voorwaarde is dat het schoolgebouw voldoet aan de eisen duurzaamheid en kwaliteit, zoals benoemd in paragraaf 4.1 en 5.1. Hoe exact invulling wordt gegeven aan duurzaamheid kan in de aanbesteding van het project worden opgenomen. Dit is een nader bespreekpunt tussen de gemeente en het schoolbestuur.

PO investeren in gebouw

In paragraaf 2.4 is beschreven dat op dit moment voor het Primair Onderwijs nog sprake is van het zogenaamde investeringsverbod. Echter, een schoolbestuur PO mag MI-gelden investeren in het gebouw om bijvoorbeeld een lager energieverbruik of beter binnenklimaat te realiseren. Voorwaarden zijn:

- Goede onderbouwing
- Investeringsverhoudingen zich redelijkerwijs tot het eigen vermogen van het schoolbestuur en de tijd waarin de investering zichzelf terugverdient.

⁷ Total Cost of Ownership (TCO) is een benaderingswijze waarbij, naast de stichtingskosten, ook gekeken wordt naar de financiële gevolgen van andere gemaakte keuzes in de ontwerpfase van gebouwen. TCO brengt de totale kosten op korte en langere termijn in beeld om een beoogde prestatie te kunnen realiseren.

In het wetgevingsvoorstel van de PO-Raad, VO-raad en VNG staat een terugverdientijd van maximaal twintig jaar. Dit is door het ministerie van OCW, anno juli 2020, nog niet vastgelegd. Samenwerking tussen schoolbesturen en gemeente kan belangrijke voordelen opleveren:

- a. Kostenbesparing door beide geldstromen te bundelen, of
- b. Hogere ambities door samen slim te investeren.

VO investeren in gebouw

De investeringsmogelijkheden voor het Voortgezet Onderwijs zijn ruimer dan die voor het Primair Onderwijs. In de eerste plaats omdat de overheveling van de vergoedingen groot onderhoud al vanaf 2005 richting schoolbestuur zijn gegaan, maar ook omdat het zogenaamde investeringsverbod niet van toepassing is op het Voortgezet Onderwijs.

Investing per schoolgebouw

Iedere investering moet per schoolgebouw bekeken worden. Per gebouw wordt, bij uitvoering van het IHP onderwijs, een overeenkomst opgesteld tussen gemeente en schoolbestuur waarin geregeld wordt wat de respectievelijke bijdragen voor duurzaamheid zijn. Gezien de diversiteit van de verschillende gebouwen (verschillende bouwperiodes met verschillende technische kwaliteiten) is dat altijd maatwerk. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam en CO₂-neutraal zijn. De consequenties daarvan in financiële zin zijn in de uitvoeringsagenda niet verwerkt, zie paragraaf 6.2.

Schoolplein

Herinrichting van een schoolplein is een zaak die qua financiering bij het schoolbestuur c.q. schooldirectie ligt. De gemeente heeft daar geen financiële rol in te vervullen.

Bespaarde middelen inzetten voor nieuwbouw

Wanneer een schoolbestuur een pand aantoonbaar slecht heeft onderhouden en dat wordt objectief aangetoond, kan een gemeente het door het bestuur ontvangen bedrag voor de materiële instandhouding (MI) met terugwerkende kracht van 5 jaar verrekenen met het nieuwbouwkrediet. Het IHP onderwijs biedt voor gemeente en schoolbestuur de mogelijkheid om grote investeringen uit te stellen. De bespaarde middelen kunnen dan ingezet worden voor de nieuwbouw. Dat is wettelijk toegestaan. Uitwerking per project is mogelijk in overleg tussen gemeente en schoolbestuur.

Krediet ten behoeve van nieuwbouw

De gemeente Berkelland verstrekt een krediet volgens de VNG-vergoeding voor nieuwbouw van een schoolgebouw. In tabel 18 is de opbouw van het krediet weergegeven. Deze vergoeding wordt per project bepaald.

Tabel 17 Opbouw vergoeding

Normvergoeding VNG t.b.v. onderwijs	Kosten Opslag Frisse Scholen B naar BENG	Kosten Opslag van BENG naar ENG	Gat tussen krediet en marktconforme prijs waarover de gemeente en schoolbesturen in overleg gaan
Marktconforme prijzen op basis van ENG			

Voor de projecten in fase 0 is uit gegaan van de normvergoeding VNG + opslag Frisse Scholen B naar BENG + opslag BENG naar ENG. De opslag kan verschillend zijn voor onderwijsgebouw ten opzichte van gebouw voor bewegingsonderwijs. Wanneer andere normvergoedingen bekend zijn worden deze gehanteerd.

Vrijkomende gelden

Voor de lasten die in fase 0 vallen zijn eerdere kredietaanvragen gedaan en afgegeven.

In de Perspectiefnota 2021 is voorgesteld om vanaf 2021 vrijvallende kapitaallasten opzij te zetten voor nieuwe investeringen die zich vanuit dit IHP onderwijs aandienen. In 2021 valt € 28.000 vrij, waarna dit in 2024 oploopt tot een structurele vrijval van € 105.000. Deze ruimte maakt een investering van € 3.500.000 mogelijk. Dit houdt in dat de projecten die worden gestart en uitgevoerd in fase 1 (IKC vorming St. Jorisschool met Avonturijn, verhuizing van OBS Noord naar het gebouw van de voormalige school Wereldboom en de passende jas voor St. Jozefschool) zeer waarschijnlijk uit de eerste vrijvallende kapitaallasten kunnen worden gefinancierd.

Vanaf 2025 blijft gemeente Berkelland nieuwe vrijvallende kapitaallasten beschikbaar houden voor de onderwijshuisvestingsinvesteringen. De beschikbare vrijvallende kapitaallasten bepalen, in principe, het tempo van de investeringen. Als dat op enig moment schuurt dan kan via de dan eerstvolgende Perspectiefnota een heroverweging door de raad worden gemaakt.

6.2. Investeren in IKC

Kernpartners

De kinderopvang organisatie en het schoolbestuur vormen samen de kernpartners in het integraal kindcentrum. Een kernpartner heeft een plaats in dat IKC vanuit de zorgplicht van de gemeente of men heeft een langjarig (ten minste 10 jaar) intentie/huurcontract afgesloten met het schoolbestuur, dan wel met de gemeente. In dergelijke gevallen is er sprake van gebruik van lege lokalen door de kinderopvang of sprake van specifiek voor de kinderopvang gerealiseerde vierkante meters. In de eerste situatie wordt een huurovereenkomst gesloten met het schoolbestuur, in de tweede situatie kan dat ook het schoolbestuur zijn, maar ook de gemeente. Dit hangt van de specifieke situatie af. Uitgangspunt is dat in de IKC's de scholen en daarmee de schoolbesturen, als eerstverantwoordelijken worden beschouwd. Kort gezegd: "De scholen zijn in de lead."

Ketenpartners

Andere organisaties waarmee de kernpartners een geformaliseerde samenwerking afsluiten, en die een aanvullende of ondersteunende rol vervullen in de richting van de kernpartners, noemen we ketenpartners. Wanneer zij structureel gebruik maken van bestaande ruimte (al dan niet via een huurovereenkomst) in het betreffende IKC, verloopt dat in principe via medegebruik die gemeld moet worden aan de gemeente. Ander (incidenteel) gebruik wordt ook gezien als medegebruik, maar hoeft niet gemeld te worden aan de gemeente.

Voor de kernpartners geldt dat de gemeente bij een eventueel ruimtetekort geen gebruik maakt van haar vorderingsrecht⁸. Voor alle andere vormen van verhuur of medegebruik blijft

⁸ Artikel 107 en 108 van de Wpo

het vorderingsrecht zoals vastgelegd in de Gemeentelijke verordening onderwijshuisvesting van toepassing.

Constructie beheer en exploitatie IKC

Het beheer en de exploitatie van integrale kindcentra vraagt, zeker wanneer er ook sprake is van bijvoorbeeld een extra lokaal voor bewegingsonderwijs, een andere juridische vorm. Dit vraagt in voorkomende gevallen maatwerk, waarbij, met inachtneming van de onderscheidende taken en verantwoordelijkheden, de gekozen vorm de beoogde integratie faciliteert en niet in de weg gaat staan. Binnen de gemeente Berkelland is de 'Stichting IKC Het Simmelink' daar een goed voorbeeld van.

Financiering kinderopvang

Vanuit de visie van VNG en ook aansluitend bij die van schoolbesturen en een aantal raadsfracties maakt kinderopvang onlosmakelijk deel uit van de visie op de begeleiding van kinderen tussen 0 en 12 jaar. Daar komt het hele IKC-gedachtengoed vandaan. Op grond daarvan heeft de gemeente Berkelland ervoor gekozen om de kinderopvang in een IKC voor te willen financieren.

Als de gemeente de initiële investering hiervoor doet, dan dienen de kosten hiervoor te worden vergoed vanuit de exploitatie van de kinderopvang. Dit houdt in dat de investering voor kinderopvang zich moet terugverdienen in een kostendeekkende huur.

Voorfinanciering door gemeente Berkelland

Voor de gemeente houdt dit in dat de gemeente Berkelland de investering die ze voor de kinderopvang gedaan heeft terugkrijgt. Er is alleen sprake van eventuele investering in kinderopvang door de gemeente in het geval van de vorming van een integraal kindcentrum. Om de risico's bij vertrek en/of faillissement van een kinderopvangorganisatie te beperken worden huurcontracten met het schoolbestuur gesloten met een looptijd van ten minste 10 jaar. Bij leegstand, door vertrek van de kinderopvang, gaat het schoolbestuur op zoek naar een nieuwe partner. Eventueel gaat de gemeente na een jaar in overleg met het schoolbestuur om de negatieve effecten van de leegstand te beperken.

6.3. Andere investeringsvormen

Schoolbesturen en gemeenten hebben bij nieuwbouw of verbetering van scholen te maken met krappe budgetten, onvoldoende geïndexeerde exploitatievergoedingen en krappe normvergoedingen voor onderhoud en gas- en elektriciteitsverbruik. Toch lukt het veel schoolbesturen en gemeenten om, vaak samen, een energiezuinige en frisse school te financieren. Hiervoor zijn de volgende mogelijkheden beschikbaar:

- Eigen middelen: Betaling ineens, budgetten naar voren halen of gespreide betaling.
- Geld lenen: Via gemeente, BNG of leveranciers.
- Geld van derden: Subsidies overheid, sponsoring.
- Nieuwe contractvormen: levensduurbenadering TCO, innovatief aanbesteden en geïntegreerde contracten. (dit zijn ambities, geen eisen van gemeente Berkelland)

Huren van gebouwen gebeurt op dit moment bij Willibrordus in Ruurlo. Ook kunnen huurkoop constructies gevormd worden met externe partners, zoals bijvoorbeeld de Stichting Maatschappelijk Vastgoed. Zij hebben bijvoorbeeld De Vliert in Twello gebouwd en gaan De Passie in Wierden bouwen.

6.4. Subsidies

Hieronder zijn subsidies genoemd die in 2020 te verkrijgen waren. In de loop van de tijd kunnen deze wegvallen en kunnen er andere subsidies bijkomen. Per project wordt door de gemeente en het schoolbestuur bekeken welke subsidies mogelijk zijn.

Groene schoolpleinen

Er is een subsidie voor groene schoolpleinen die beschikbaar wordt gesteld door de provincie Gelderland tot een maximum van € 17.500⁹. Deze subsidie moet door het schoolbestuur aangevraagd worden.

Subsidieregeling voor Energie Innovaties

Schoolbesturen en gemeenten die op het punt staan te gaan investeren in innovatie voor aardgasloze renovatie van schoolgebouwen kunnen naast de bekende Subsidie voor duurzame Energieopwekking (SDE+) regeling ook subsidie aanvragen via de Demonstratie Energie Innovatie (DEI+) regeling. Doel van deze subsidieregeling is om de overstap voor bestaande gebouwen naar een aardgasvrije warmtevoorziening op korte termijn aantrekkelijker en goedkoper te maken. Per deelnemer is maximaal € 125.000 beschikbaar.

Programma scholen besparen energie

Het programma ondersteunt basisscholen en middelbare scholen actief en onafhankelijk bij het nemen van eenvoudige maatregelen om energie te besparen. Daarbij ligt de focus op kleine energiebesparende ingrepen die weinig kosten, en waarmee schoolbesturen relatief veel geld kunnen besparen. Denk bijvoorbeeld aan het inzichtelijk maken van het energieverbruik, het minimaliseren van sluimerverbruik en het energiezuinig inregelen van de verwarming. Ook aan de slag gaan met energiebesparend gedrag samen met leerlingen en leerkrachten hoort daarbij. Met al dat laaghangend fruit kan snel zo'n 10% energiebesparing worden bereikt, blijkt uit de praktijk.

⁹ Zie: <https://www.gelderland.nl/Subsidies/groene-schoolpleinen>

7. Uitvoering van IHP onderwijs

Wanneer dit IHP onderwijs op 15 september is vastgesteld wordt gestart met de uitvoering, te starten bij fase 1. In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit er uit kan zien. Dit is maatwerk per project en afhankelijk van de kennis van het schoolbestuur.

7.1 Start project

1. Het project start door een huisvestingsaanvraag door het schoolbestuur.
2. De gemeente neemt deze in behandeling.
3. Na een positief besluit wordt de werkgroep samengesteld door betrokkenen van het schoolbestuur en van de gemeente. Deze samenstelling is projectafhankelijk
 - De betrokkenen van de gemeente zijn voornamelijk de opdrachtgever onderwijs, medewerkers uit het gebiedsteam, projectmanager duurzaamheid, financieel adviseur, jurist, en de programmamanager Fijn Leven. Vanuit de gemeente wordt dus vanuit alle invalshoeken gekeken naar het project, zodat een optimaal aanbod voor onderwijs, sport en cultuur gerealiseerd kan worden. Daarnaast resulteert dit in slimme investeringen. De personen worden op de juiste momenten betrokken.
 - De betrokkenen van de school zijn: schoolbestuur, directeur/locatiecoördinator, specialist gebouwenbeheer zoals een facilitair manager.
 - De benoeming van een project-procesbegeleider is een traject waar gemeente en besturen samen komen tot een gedragen benoeming.
4. Ieder uitvoeringsbesluit wordt afzonderlijk ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, inclusief een uitgewerkt plan en de bijbehorende kredietaanvraag. De normen en criteria vanuit de huisvestingsverordening zijn leidend, daar zijn de berekeningen en budgetten op gebaseerd: VNG-normvergoeding. Zie paragraaf 6.1 hoe het krediet tot stand komt.

7.2 Proces

Hieronder is een voorbeeld uitwerking stappenplan en tijdspad onderwijshuisvesting weergegeven. De gedetailleerde uitwerking is weergegeven in bijlage 10.

Jaar 1

- Initiatieffase
 - o Interatief proces wijk
 - o Scenario's ontwikkelen, locatieverkenning, tijdelijke huisvesting e.d.
 - o Voortgangsmelding college en raad (evt. voorbereidingskrediet)
 - Op te leveren document: haalbaarheidsonderzoek
- Definitiefase
 - o Planvorming: locatieonderzoek kwalitatief en kwantitatief, infra, RO, stedenbouwkundig, groen, e.d.
 - o Rapportage beschikbaar en voorbereiding aanvraag krediet
 - o Kredietaanvraag en -besluit
 - Op te leveren documenten: locatiebeschrijving, programma van eisen (technisch, ruimtelijk, functioneel) en organisatie voor de volgende fasen (architect, adviseurs)

Jaar 2:

- Ontwerpfase
 - o Bestek en aanbesteding
 - Op te leveren documenten: voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en realisatiecontract
- Realisatiefase
 - o Bouwtijd
 - Op te leveren: gebouw en proces verbaal van de oplevering

Jaar 4: Opening

Afhankelijk van de omvang van het project duurt dit proces langer of korter. Omvang wordt bepaald passende jas of nieuwbouw, zelfde locatie of nieuwe locatie, 1 school of meerdere scholen van 1 of meerdere besturen. Daarnaast worden de projecten integraal aangepakt, zie paragraaf 7.3.

7.3 Integrale aanpak

Het schoolbestuur bepaalt haar wensen met betrekking tot het onderwijsgebouw en gymgebouw. Vanuit gemeente Berkelland wordt integraal gekeken naar de ontwikkelingen. De kernprojectmanager en de gebiedscontactpersonen zijn verantwoordelijk voor de integrale ontwikkeling van een kern of gebied. Zij zijn op de hoogte van welke zaken er in een kern spelen. Omdat zij de contactpersonen kennen, kunnen zij snel verbinding leggen met andere mogelijke partijen die bij kunnen dragen aan een bredere gebouwelijke voorziening in een kern. In overleg tussen schoolbestuur en de gemeente Berkelland wordt gezocht naar meerwaarde.

Duurzaamheid

Op het thema duurzaamheid is in juli 2020 nog geen beleid geformuleerd. Tijdens projecten wordt bekeken hoe dit thema kan worden geborgd. Van ervaringen kan geleerd worden. In bijlage 5 is beschreven hoe duurzaamheid in de aanbesteding geborgd mogelijk kan worden.

7.4 Bouwheer

Wettelijk is het schoolbestuur bouwheer, tenzij anders wordt overeen gekomen. De gemeente en de schoolbesturen hebben onderscheidende verantwoordelijkheden. Omdat het in de toekomst waarschijnlijk om bredere voorzieningen gaat dan alleen een school (kinderopvang, wijkfunctie/dorpsfunctie) komen er meer belangen samen. Dit betekent dat er financiële risico's aan dergelijke projecten zitten die de verantwoordelijkheid van een schoolbestuur te boven gaan. Daarom wil de gemeente ten minste de regie houden tot het moment van aanbesteden.

Wanneer een schoolbestuur vast wil houden aan de wettelijke rol van bouwheer kan dat natuurlijk, maar de consequentie: alle risico's van aanbesteding en realisatie komen dan bij het schoolbestuur te liggen.

Het samen optrekken is een mogelijkheid dat per project wordt bepaald.

7.5 Evaluatie en besluitvorming

Jaarlijks

Tijdens het jaarlijkse OOGO (rond september) staat onder andere op de agenda:

- Hoe verlopen de projecten?
- Welke projecten wensen prioriteit in het komende jaar?

Doordat projecten worden geëvalueerd en ervaringen met elkaar worden gedeeld kan er geleerd worden. Bijsturing in het project en in de fase kan daardoor plaatsvinden.

Actualisatie

De gemeente stelt in samenspraak met de schoolbesturen een IHP onderwijs op in de lijn van het voorstel van de PO-raad, VO-raad en VNG. Het IHP onderwijs bestrijkt een periode van 16 jaar. Wanneer de lokale en/of landelijke ontwikkelingen het nodig achtend wordt het IHP onderwijs geactualiseerd.

Snelheid van uitvoeren

De vrijval van kapitaallasten bepaald onder andere de snelheid van het uitvoeren van het IHP onderwijs. De raad beslist om een een project te kunnen uitvoeren. Door het IHP onderwijs in samenwerking met schoolbestuurders en gemeente op te stellen voor de komende 16 jaar wordt geborgd dat wisseling van schoolbestuurders, wethouders en raadsleden zo min mogelijk invloed heeft. Daarnaast geeft het bestuurders zekerheid over tot wanneer zij slim kunnen investeren en wanneer zij kunnen sparen voor de verbouwing/nieuwbouw. Immers er is door alle partijen besloten dat er in de komende jaren geïnvesteerd gaat worden. Schoolbesturen en gemeente Berkelland blijven in gesprek over de ontwikkelingen.

Bijlagen

Bijlage 1a: Transitieatlas primair onderwijs Achterhoek managementsamenvatting

Bijlage 1b: Transitieatlas primair onderwijs Achterhoek rapport

Bijlage 2a: Transitieatlas Beroepsonderwijs in de Achterhoek managementsamenvatting

Bijlage 2b: Transitieatlas Beroepsonderwijs in de Achterhoek rapport

Bijlage 3: Onderwijshuisvesting 2019

*Op 5 februari 2019 heeft het college van b&w ingestemd met het raadsvoorstel
onderwijshuisvesting 2019*

Op 19 maart 2019 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel aangenomen

Bijlage 4: Beslisbomen verduurzaming scholen

Bijlage 5: Duurzaamheid is meer dan energieneutraal

Bijlage 6: Toekomstgericht primair onderwijs Berkelland

Op 30 juni 2015 heeft de gemeenteraad dit visiedocument vastgesteld

Bijlage 7: Rapportage Quickscan

Bijlage 8: PO prognoses

Bijlage 9: Overzicht capaciteit gebouwen

Bijlage 10: Voorbeeld uitwerking stappenplan en tijdpad onderwijshuisvesting